

Amerika
RG-SÜD
ERICA-LINE

modernabb és leg-
Dél-Amerikában !!
AMBURG-ból és DAN-
URUGAY-ba BRAZI-
LLAMOK-ba és CA-
ne", „Cap Polonio”,
Sarmiento”, „Monte
s”, „Polonio”, „Esto-
yelmes gőzbojokkal,
nap alatt! Ham-
15 nap alatt!
felvilágosítást küld
RG-SÜD
cu Gulescu 41 bte
fűjártánál)
tátiánu No. 6
Ferdinand 27.
lor 22.

nekkel! (El)
sem éreztem
a, milyen nyo-
barátom, nincs
egész világon,
megmutathatnám
szívemet. Nincs
atna magamat
tévedéseimet és
a remény és
pám nem éri
egyetlen fiánál.
tudom megérten
kötöttek és nem
megszereztem a
llanom, hogy az
kor leghiűsege-
világon és most...
nk. Akármilyen
a el, ez az asz-
nekem bo-
giz barátom...
ismer száma-
ki, akik alkoholi-
ny Che minden
kijött, szeret-
alán ne most.
an itt. Egvedtől
asszony nem
nem olyan
Nem is tudom.
l. Azt se tudom
em. Hogy most
em egymáshoz...
Szóljak, hogy
(Az ajtóhoz
ak be lámpát!)

em, nincs aki
at Herschele.
ezik.)

RE
Carol 4.
és szépen
ból
vilt.
lé kapható.
gazgalóság

3181
Dr. Ramasetter Róbert
I. Disztér 2. II. 8.
Budapest

Cenzurat: suclu

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	1150 Lei
Félévre	600
Negyedévre	320
Egy órára	110

XI. évfolyam * 95. szám
1928 április 29. Vasárnap
* 5688 Ijjar 9 *

ÚJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

SANTOL
A LEGJOBB
SOSBORSZEVS

ROMÁN UDVARI SZALLITO
KIR. SZALLITO

Prutias, Brillians, Arany, Ezüst- és Kina-
ezüst áruk. — A világhírű

JUNGHANS

fali- és irodai órák főlerakata

Württembergi alpakra ezüst mű-
veszi díszítések, ugyancsak „Christoffle
Paris” alpakra ezüst evőeszközök
egyedüli képviselése

BRAUNFELD

ékszeráruháza

Duj, Piața Unirii 15. — Telefon int. 6-43

Egy korlással kevesebb

A kolozvári városi tanács a háborút követő tizedik évben elrendelte a maximális árak felülgészítését. Ezzel a rendelkezéssel a városi tanács nemcsak egy egyszerű megismerhető köznevelésnek tett eleget, hanem mintegy dokumentum akarja azt a békeállapotot, mely tíz év óta nagyrészt csak papíron köszönhető nekünk, de gyakorlati vonatkozásokban csaknem minden vonalon fenntartotta a kivételes háborús intézkedéseket.

A különböző korlátozásokkal meggyőztört fogyasztó és termelőközönység mindentudó nagy várakozással néz a kolozvári városi tanács határozatának gyakorlati hatásai elé, méltán remélve, hogy a maximális árak eltörlesztése nem az árak felszökése, hanem ép ellenkezőleg: lemorzsolódása lesz az eredménye. Nagy baj volna, ha ez a várakozás esődtől mondana, mert ezáltal az annyiszor hangsúlyozott és kövelet szabadsághoz elve szenvedne vereséget és a kormánynak újra alkalmat szolgáltatna ahhoz, hogy hivatkozhatna a kivételes intézkedések szükségességére s újra, talán még szigorítottabb formában rendelkezne a maximális árak visszaállítását.

A termelőknél tehát eminens érdekük, hogy a városi tanács által inaugurált helyzet minden tekintetben beváljon, mert beválás esetén a maximális árak eltörlesztése precedensül szolgálhat egy esomó olyan más természetű korlátozás megszüntetéséhez, amelyek a béke tizedik évében még mindig illuzóriussá teszik a béke kézzelfoghatóságát. A maximális árak eltörlesztése csak prelüdiumnak szolgálhat a lakáskorlátozások teljes megszüntetéséhez, a rekvirálások eltörlesztéséhez s egy olyan esomó más természetű korlátozásokhoz, amelyek a békeévekben ismeretlen fogalmak voltak s nem kesorították halálra a polgárok életét.

Amilyen mértékben szükség van ugyanis gazdasági és szociális tekintetben a főtöbbséges korlátok eltörlesztésére, ép oly mértékben szükséges a szabad mozgás lehetőségének visszaállítása, vagyis röviden az igazolványrendszer megszüntetése. Az utlevél- és vizumügyi irák kimondottan háborús örökségek, amelyeknek elűntetésére minden igazi kulturállamban és minden valóban demokratikus rendszerben a legkomolyabban törekednek, mert még a politikusok is jól érzik és tudják, hogy ezek a korlátozások egy esomó elégedetlenség és keserűség forrásul szolgálnak.

Talán, ha mindezen korlátozások eltörlesztése a városi tanácsok kezében lenne, akkor sokkal könnyebben menne hatá-

lyon kívül való helyezések. A városi tanácsok ugyanis, még a mi viszonyaink között is, többé-kevésbé demokratikus alakulatok, amelyeknek működésére a polgároknak közvetlen befolyásuk van s így működésük rendszerint magán is viseli a polgárság érdekeinek tisztelétét. Epen ezért volna nagy baj, sőt szinte jövő nem tehető veszedelm, ha a kolozvári városi tanács intézkedése, melylyel eltörölte a maximális árak érvényét, nem hozna megoldást, sőt ellenkezőleg: dezavualná a városi tanács kétségtelen

jószándékait. Ha az alsó néposztályok, amelyek a maximális árak eltörlesztésével az árak esökkenését várják, arra a meggyőződésre jutnának, hogy ez az intézkedés az árdrágításnak nyújt csak tág teret, akkor épen városi képviselőik révén minden eszközt megragadnának arra, hogy a maximális árakat a régi szigorral és ellenőrzési módszerrel egyetemben visszaállítsák. Ha pedig ez megtörténne, ugy a kivételes intézkedésekhez szinte betegesen ragaszkodó központi kormányzat minden befolyását latba vetné annak

érdekében, hogy az egyszer hatályon kívül helyezett s gyakorlati hatásában be nem vált maximálási rendszer újabb visszaállítását és a lehetőségek legvégéig határáig érvényben maradjon.

Ha pedig már egyszer sikerült elérni azt, hogy egy korlással kevesebb legyen, akkor minden igyekezetünkkel arra kell törekednünk, hogy ez a korlát újra vissza ne állítsák, hanem ellenkezőleg: minél több korlatot sikerüljön a rossz háborús emlékek lomtárába vissza kényszerítenünk.

Mit lát egy nemzeti parasztpárti és mit egy liberális képviselő a választókerületében

Beszélgetés az expresszvonaton Pop Ghiță és Condruș képviselőkkel a gyulafehérvári nagygyűlés kilátásairól

(Bucuresti-Bukarest, ápr. 28. Az Új Kelet tudósítójától.) Inkább kíváncsiságból, mint professzionista kötelességből néztem be az expressz egyik elsőosztályú fuikéjének ablakán, amelyen a „Heszerel pentru parlamentari”. Vagyis hogy a fuiké foglalt, még pedig, mint rövidesen meggyőződésem, Pop Ghiță, a nemzeti parasztpárti szamosmegyei képviselője számára. Egy németnyelvű gazdaság politikai tanulmányba van elmerülve épen a képviselő ur, aki egyébként egyike a nemzeti parasztpárt parlamentári csoport legképzetesebb és legmarkánsabb figuráinak, — és aki talán azért nem visz külföldre szerepet pártjában, mert mélyen demokratikus meggyőződésével és progresszív gondolkodásmódjával a párt baloldali szárnyán foglal helyet. Minthogy alig hagytuk el Székelykocsárdot és a képviselő ur még algha álmos, bekopogtatok.

Nyomor, szegénység és elkeseredés

— Hogy mi újság? Nem tudom, hiszen már én sem voltam régen a fővárosban. Szervezési utrol jövök. Bejártam Szamosmegyének 263 községét, hogy választóimnak a gyulafehérvári gyűlésen való részvételét előkészítsem. Amerre csak jártam, mindenütt bihetetlen nyomor, szegénység és elkeseredés... Az emberek házai előtt már az ezévi első negyedévre eső adóért dobol a végrehajtó... Ilyen kiméletlen adópolitikát még néppel nem folytattak... Hát mit is akar tulajdonképen Vintila Bratianu?

— És nemcsak a falun — de a városokban sem jobb a helyzet. Voltam Szamosujváron... Mindenki, kereskedő, iparos, tisztviselő, hivatalnok, sir és panaszkodik. Nem bírjuk tovább. Tönkremegyünk. A kisiparosok fel akarják adni foglalkozásukat. Egy kisiparos jött hozzám és sirva mutatta, hogy áprilisi adó fejében ágyát és szekrényét akarják elárverezni. Kért, szerezzek neki egy börtönöri állást. Valami 2800 lej havi fizetése volna. De nem bánja. Még így is többet keresne, mintha iparát folytattá... Hogy ne menjünk messze — ott van a szamosujvári bankbukás. Letartóztatták a bank igazgatóit. Lehet, hogy van közöttük hümbös is, de meggyőződésem, hogy legnagyobb részt ártatlanok. Olyan vállalkozásokba fektették be pénzüket, amelyekről azt hitték, hogy a krízis megszüntével, a gazdálkodás megváltoztatásával rentabilisökké válnak. És minden bizonyval nem az 6

bümbös, hogy még mindig Bratianu ország pénzügyminisztere...
A hangulat több, mint telkes

— Ilyen előzmények után elképzelhető, hogy a gyulafehérvári gyűlés iránt a hangulat több, mint telkes. Az én meggyőződésem mintegy 10-15 ezer ember vesz részt a gyűlésen. Minden egyes község képviselteti magát. Legnagyobb részben fiatal és székereen indulnak el a történelmi Alba-Iulia felé abban a reményben, hogy ez a mars végét fogja jelenteni nemcsak a mostani liberális kormányynak, de egy átkos és ugy külföldi belpolitikai vonatkozásaiban káros kormányzati rendszernek is...

— Minden okunk megvan arra, hogy optimisták legyünk. Mi hékés szándékkal vonulunk fel Gyulafehérvárra. Nem akarunk rendbontást. A kormány magatartásától függ a gyűlés kimenetele. Halálom, hogy máris bizonyos megszorító intézkedéseket tett a kormány. Nos — a kormány a tüzzel játszik. Mi ismétlem, a rend és nyugalom jegyében hívjuk össze a nemzetet Gyulafehérvárra, hogy ítéletet mondjon a tízéves liberális kormányzás eredményei fölött és a nemzet ítélete erőszak nélkül is döntőjelentőségű lesz.

— És ha nem...? vetették közbe.

— Mi folytatjuk a küzdelmet... Ad-dig nem lesz rend és nyugalom az országban, amíg ez a kormány el nem távozik helyéről... Éhező parasztsággal, bankrottirozott polgári osztállyal nem lehet egy országot kormányozni...

A vonat egyhanguan rohog tovább az éjszakában. Amikor lassan kihajualdik a vonat épen Brassót hagyja el és a lokomotív fújtatva kapaszkodik fel nehéz terhével Pradeálra. A fuikében egyszerre hideg lesz. Odakünn eszevesztül sivit a szél és hópírhéket esapdos a fuiké ablakához.

— Hja! közeledünk Bukaresthez — jegyzi meg rezignáltan a képviselő ur. Ha szereti az allegóriákat — ime, itt van egy igen szép példány belőle. Erdélyben már tavasz van...

A kocsii folyosóján Condruș Mihály maramarosi liberális képviselővel találkozom össze, a képviselőház rettegett kvesztorával. Ő is választókerületéből jön, ahol a párt vezére által kiadott utasításnak megfelelően választói elméjét igyekezett a szó pártpolitikai értelmében megvilágítani.

„Maramaros nem készülődik”

— Maramaros is készülődik Gyulafehérvárra, képviselő ur?

— Dehogyan készülődik. Eszeágában sincs. A maramarosi parasztság tudja, hogy a gyulafehérvári gyűléstől nem lesz jobb az ideai termés...

— Megtarthatja-e a nemzeti parasztpárt a gyűlést? Engedélyezni fogja a kormány?

— Én azon a nézeten vagyok, hogy meg kell adni az engedélyt. Ugy gondolom, hogy a liberális képviselők többsége is azt az álláspontot képviseli, hogy nem szabad megakadályozni egy pártgyűlés megtartását. Alkotmányos országban vagyunk és a törvények biztosítják minden párt számára az akció- és gyülekezésszabadságot. Hogy mi lesz Gyulafehérváron? Én ugy gondolom, hogy ha szép idő lesz, ugy valóban óriási tömegek fognak ott egybegyűlni, a párt vezeték meg fogják tartani expozéikat és azután a tömeg rendben szét fog oszlani. A kormány helyzetét semmi esetre sem fogja megrendíteni a gyulafehérvári gyűlés. Maradunk továbbra is a hatalmon, mindaddig, míg a nemzeti parasztpárt vezetői meg nem okosodnak. A mi távozásunk teljesen az ő magatartásuktól van függővé téve. Ilyen eszközökkel nem lehet egy liberális kormányt megbuktatni. Ha a nemzeti parasztpárt a helyes utra tér (természetesen a szó liberális értelmében), ugy mi bármikor hajlandók vagyunk átadni nekik a hatalmat...

Csak a kormány helyzete szilárd...

— Mi van a kölesönnel...?

— A francia választások kimenetele, lényegesen javította a kölesön sánszait Poincaré megerősödött és a francia premier támogatja Románia stabilizációs kölesönet. Talán május végén, vagy június elején már össze is ül a kamara rendkívüli ülészaka, hogy ratifikálja a kölesönt...

Condruș képviselő logikusan magyaráz tovább. Hatalmas szélvihar és orkán fogadja a vonatot, amikor begördül az északi pályaudvar üvegterete alá. Házterők sodródnak, fákat csavar ki tövestül a szél.

— Csak a kormány helyzete szilárd — mondja Condruș képviselő.

A nagy krízis után fejlődésnek indult Palesztina gazdasági élete

Hivatalos adatok az ipar és kereskedelem 1927. évi alakulásáról

Jeruzsálem, április 28. A palesztinai krízisnek vége és az ország gazdasági élete kezd visszatérni a normális mederbe. A lakosság vásárlóképessége ismét emelkedik, az üzletek és gyárak forgalma az elmúlt ünnepek idején meghaladta a négy év előtti rekordforgalmat is, a bankbetétek jelentősen szaporodnak és elérték már az 1925 év elején mutatkozott szintet, a különbséggel, hogy míg akkor a takarékosági tőkék inkább telek- és népvételre szolgáltak, most parvialatalkba és narancsültetvényekbe fektetik a pénzt.

Az új védővámok hatása

A hivatalos „Commercial Bulletin” legújabb száma Palesztina 1927 évi gazdasági helyzetének ismertetése során szintén arra a megállapításra jut, hogy a válság periódusán tuljutott az ország.

Az általános részben a hivatalos jelentés arról számol be, hogy a vámbevételek az elmúlt évben 50952 fontra csökkentek az 1926 évi 1 millió 17008 fontból, aminek fő oka az, hogy a belföldi termelés érdekében a kormány egész sereg nyersanyag importáriumját eltörölte. A dohányjövédéki bevételek 136629 fontot, a sójövédéki bevételek 23404 fontot tettek ki. A só kincstár: illetéket tavaly novemberben felemelték, amiből az utolsó két hónap alatt 3000 font többlet folyt be. Szesz és boradóból 15172 font volt a kormány bevétele. Birságokból 6450 font. A vallási testületek és konzulátumok által vámaentesen bevett árúk értéke 45326 font volt, végül 5401 font értékű csempészárut elkoboztak.

Tavaly novemberben lépett életbe az új vámtarifa, amely jobban specializálja az árúk osztályozását, azonkívül pedig a vámokat az eddigi súlyalap helyett azok értéke szerint vámolja el.

Az új vámtarifa elsősorban a belföldi ipar pártolását célozza,

különösen a már fejlett cement, szappan, bor, szeszital, csokoládé, cukroságok, biszkvit, só, bőr, butor, gyufaterme lést. A só megszünt monopóliuma és ehelyett kilogrammonként 1.5 mils illetéket vetettek ki a palesztinai és 3 mils illetéket a külföldi sóra. Ennek következtében a só ára erősen visszaesett. Ugyancsak új alapon rendezték a szeszitalok eladását a belföldi gyártás támogatása érdekében pedig felemelték a szesz importvámját, a külföldi illetékeket pedig eltörölték.

Javult a külkereskedelmi helyzet

Az árubehozatal belföldi szükségletre 6 millió 18454 font volt az 1926 évi 6 millió 594098 fonttal szemben, az exportált árúk értéke pedig 1 millió 890753 fontot tett ki a tavalyelőtti 1 millió 308333 fonttal szemben. A kivitel tehát örvendően javult és közel 600000 font többletet ért el az előző évvel szemben. A fontosabb exportcikkek voltak: narancs, dió, gabona, szappan, ételzsiradék, cement, bor, harisnya, cigaretta és bőraru.

Különösen megelégnék a kereskedelmi kapcsolat Egyiptommal és Szíriával,

amelyek többnyire textilárúkat és cementet importáltak Palesztinából. Az ország kereskedelmi helyzete is javult. A csődesetek száma sokkal kevesebb volt mint 1926-ban, az iparban foglalkoztatott munkások száma emelkedett és körülbelül 7500 főre tehető. Igen sok vállalat ma már éjjel-nappali üzemmel dolgozik a kapacitás teljes kihasználásával. A nyersanyagok behozatali vámjának eltörlése folytán erősen megnövekedett az ipar foglalkoztatottsága, mert a készárúk vámjának felemelése folytán a szükséglet belföldi gyártmányokból nyer fedezést.

Emelkedett a narancsexport

A narancsexport erőteljesen fejlődött az elmúlt évben új piacok szerzése és a régiók kibővítése folytán. Összesen 2 millió 658500 láda narancs került tavaly kivételre az 1926 évi 1 millió 887391 ládával szemben. Érték szerint a narancs-export 1927-ben 813600 fontot tett ki, míg tavalyelőtt csak 580712 fontot. A narancsültetvények terjedelme 11 ezer acra emelkedett az 1923 évi haterzerrel szemben, amit a megnövekedett elhelyezési lehetőség tett szükségessé.

Új piacot kapott a palesztinai narancs Németországban, Romániában, Dániában és Hollandiában.

Még erősebben emelkedett a narancskivitel 1928 elején, amikor is az év első három hónapjában 1 millió 450 ezer láda árut hajoztak el a tavalyi hasonló periódusban exportált 1 millió 370 ezer ládával szemben. A jaffanarancs ára különösen az angol piacon állandóan emelkedik és legutóbb 12.5—24 shilling volt az árú ládánként. Az eredeti termésbeesést a narancsszüret 300000 ládával meghaladta és emiatt erős hiány mutatkozik csomagolóanyagban, amit a Schomron-ládagyár úgy segített, hogy megkezdte az eukaliptuszfából való ládák gyártását. Kilátás van arra, hogy ebben a cikkben néhány éven belül az ország nem fog többé importra szorulni.

Az ételzsiradékok kivitele a tavalyinak nyolcszorosára emelkedett

és elérte a 75673 font értékét. A hajfai Schemen-gyár, amely 130 munkással dolgozik, ételolajat és nem finomított zsiradékokat gyárt, azonkívül olajpogácsát, takarmányi célokra, mosó- és toalett-szappant, amelyeknek nagy piaca van nemcsak belföldön, hanem Szíriában és Egyiptomban is. A mosószappan-export 5316 tonna volt 232948 font értékben és az árú olyan jóminőségű, hogy az európai gyártmányokat rövidesen ki fogja szorítani.

Az ipar fejlődése

Az ipar foglalkoztatottsága is kielégítőnek mondható. A Szilikát-gyár újabb ismét leszállította a téglát ezer darabonként 315 piasterre, ami nagyban hozzá fog járulni az építkezési kedv fellendüléséhez. A Jaffa Electric Co. az elmúlt üzletévre az elsőbbségi részvé-

nyek után 8 százalékos dividendát fizet, a törzsrésztvények után pedig 6 százalékot. A vállalat egyébként teljesen átment a Palestine Electric Corporation tulajdonába, amely most 200 munkást foglalkoztat a Jordánon épülő hydro-elektromos műveknél.

Az ország legnagyobb iparvállalata a hajfai Nesher-cementgyár, amely 300 munkással dolgozik és az elmúlt évben, főleg Szíriában, 9015 tonna cementet exportált 22959 font értékben, vagyis kereken négyszer annyit, mint 1926-ban.

A gyár saját motorhajóján szállítja az árut Egyiptomba és Ciprus-szigetére. A telavivi Pächter & Hoffmann-vasgyár nagy megrendelést kapott a Ruthenberg művektől, azonkívül pedig mezőgazdasági gépeket és szerszámokat gyárt, amelyeket Transzjordániában, Szíriában és Egyiptomban is el tud helyezni. Tel Aviv városa mechanikai uccasprórgépeket rendelt a gyártól.

A malomipar is kedvezően fejlődik. A hajfai Grand Moulins, amely 150 munkással dolgozik, naponta 30 tonna kitűnő minőségű lisztet állít elő belföldi buzából. Jeruzsálemben egy biszkvitgyár alakult, amely egyre nagyobb tért hódít a piacon.

Az építkezési tevékenység visszaesett az elmúlt évben, Jeruzsálem kivételével, ahol nagyobb bérházak, iskolák, szállodák, üzlethelyiségek és középületek épültek.

Új vállalat-alapítások

Új vállalatok is létesültek az elmúlt évben, különösen fémapari és tézsaárúk előállítására. A papírárugyárak 300 munkást foglalkoztatnak, míg a butoriparban, a tükörgyárakban, a parafafeldolgozó iparban, fémapariparban, bőrparban, parfüm- és toalett-cikkek gyártásánál, a gyöngyháziparban és más emléktárgyakat előállító vállalatoknál 800 munkás dolgozik.

A dohányültetvények területe 10197 du namra emelkedett és a termést 624 tonnára becsülik. Az országban 11 dohánygyár van, amely 600 munkást foglalkoz-

tat. A tavalyi termelés 402 tonna dohány árú volt.

A palesztinai cigarettakivitel, amely 1925-ben még egy tonnát sem tett ki, 1927-ben meghaladta a 16 tonnát.

A külföldi borokat a belföldiek teljesen kiszorították a piacról. A csokoládé és cukoriparban 160 munkás dolgozik. Egyedül a telavivi Raanan-gyár 110 munkást foglalkoztat, amit a külföldi megrendelések szaporodásával lehet magyarázni. A gyár Amerikába, Angliába és Délafrikába szállít kakaót és újabban a lengyel piacra is bevonult a palesztinai árú. A gyár jelenlegi termelése 2500—3000 font havonta, bár kapacitása a 10000 fontot is eléri, de a cukor és a nyersanyag importáriumja hátrányosan befolyásolja még a termelést, amelynek 30 százalékát Szíriában és Transzjordániában helyezi el. A narancs és etrogmarmeládé gyártása nagyon jól vált be és nemcsak a belföldi piacot szerezte meg a gyár, hanem rövidesen megkezdte az exportot is. A vállalat fejlődését igazolja az a tranzakció is, amellyel —

a Raanan csokoládégyár rövidesen magába olvasztja a Noam-gyárat

és májusban a két vállalat már közös üzemmel fog dolgozni. Nevé Schaanam-ban és Tel Avivban is van még csokoládégyár, ezek azonban kisebb üzemek, úgy, hogy az ország csokoládéiparának 90 százaléka most egy kézben lesz és így inkább sikerül talán az importvámok eltörlését kivívni a nyersanyagokra.

Olcsóbb lett az étel

A telavivi Lodzia-harisnyagyár 130 munkással dolgozik és 1927-ben 10 ezer font értékű árut exportált Szíriába és Egyiptomba. A teljesen átszervezett vállalat megszabadult terheitől és állandóan fejlődik. A belföldi piac ellátása teljesen a Lodzia-gyáré, amelytől a szíriai kereskedők is vásárolnak.

Igen kedvező a bőrgyárak helyzete is, amelyek tavaly 12756 font értékű árut exportáltak.

Az ország külkereskedelmi fejlődését az alábbi szám adatok mutatják:

	Import:	Export:
1924-ben	5.401.384	1.231.602
1925-ben	7.526.657	1.330.330
1926-ban	6.594.098	1.308.333
1927-ben	6.184.454	1.899.759

A detailárak alapján az élet 4.7 százalékkal olcsóbb lett, mint 1926-ban és 22.6 százalékkal olcsóbb, mint 1922-ben. A helyzet további javulását mutatja az is, hogy tavaly 59305 turista kereste fel Palesztinát.

Egészséges gyermekek

a szülők büszkesége és öröme. Sápadt és gyenge, rossztágyu gyermekek jobban esznek, erősek, frissek és egészségesek lesznek az

Arsenferratosose

„Boehringer”

használatát által. Ezen szer a vas és arsen ideális összetétele, amely a fogakat meg nem támadja, a gyomrot nem befolyásolja és kitűnő jó ízű.

Kiváló tónicum gyermekeknek és felnőtteknek

Arsenferratosose „Boehringer” minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.

C. F. BOEHRINGER & SOEHNE G. m. b. H.

vegyészeti és gyógyszerár, Mannheim-Waldhof

SELECT és URANIA MOZGÓK

Nagy sikerrel folytatja

Tamás bátya kunyhója

c. megható drámát

Monopol-Filmcentrál

Vasárnap d. e. fél 11 órakor

mindkét mozgóban matiné

EZ TÖRTÉNT

CSAK EGY SZÓ. Egyszer korán reggel hat órákor beállt egy kis zsidó az öreg Ansel Rotschildhoz, hogy kérjen tőle egy kis aiamizsnát, de a báró nagyon el volt foglalva és semmiképpen sem akart szába állni a kéregetővel.

— Jöjjön máskor — mondta neki lajogóricusan.

A zsidó azonban sehogysem akar távozni.

— Rotschild ur, csak egy szót akarok mondani.

— Jó — kiált rá Rotschild — de ha csak valamivel is többet mond, mint egyetlen szót, akkor kidobatom.

A kéregető megvakarja a fejét, gondolkodik egy kicsit, azután kivágja:

— Gmra!

— Hát ez mi? — kérdi Rotschild.

— Gm margén reb Ansel — magyarázza a kéregető.

— Jó, most már meh.

— Gmra — mondja a kéregető még egyszer.

— Mit akar még? — förmedt rá Rotschild.

— Gíbt musz reb Ansel.

Rotschild nevetett egyet és odadobott egy csüstpénzt.

— Gmra — mondja harmadszor is a kéregető.

— Hát ez már megint mit jelent? — fakadt ki dühösen Rotschild.

— Gíbt mehr reb Ansel!

Eugen Fuchs (Sighet)

A RAGADÓS PÉLDA. A régi Oroszországban különösen, ha kis távolságról volt szó, csak a bolond utazott jeggyel. Egyszer egy harmadosztályú kocsiiban a kalauz tudtával egész halom zsidó utazott jegy nélkül. Az egyik állomáson tizedten ront be a kalauz:

— Gyorsan tünjete el, itt az ellenőrl!

Nem telt bele két perc és a kocsi összes utasai a padok alá bujnak.

Néhány perc múlva megérkezik az ellenőr és látja, hogy üres a kocsi és már tovább akar menni, amikor két csizmát pillant meg a pad alatt.

— Miféle csizmák azok, huzd csak elő — ólja ki az utasítást a halauznak.

A kalauz kezdetlen kellelten nekilát a csizmáknak és sikerült is neki a csizmákkal együtt kihuzni — egy hórihorgas parasztot.

— Ah — megfogtalak gazember — kiált fel örvendezve az ellenőr — hol a jegy?

— It van — szól a paraszt — és halatlan nyugalommal szedi ki a tájbi zsebéből szabályszerű jegyét.

— Hát ha van jegyed, miért bujtál a pad alá? — csodálkozik az ellenőr.

— Láttom, hogy mindenki a pad alá bujik, hamar én is a pad alá bujtam.

L. B. (Kolozsvár).

A FESTŐMŰVÉSZ. Egy szegény zsidó kéregetőnek nagyon rosszul ment a sora. Addig-addig töprengett, amíg rábukant egy olyan öltre, amelyről azt hitte, hogy teüt majd neki.

Amikor a legközelebbi városba ért, el-

híresztelte magáról, hogy híres festőművész és egyik képét, amely a zsidóknak a vörös tengeren való keresztúlvonulását ábrázolja, — közszemlére teszi.

A kis városban, ahol nem igen látták még festőművészt és festményt méltó feltűnést keltett a batlen bejelentése és az egész városka zsidósága a mondott helyre tödult, ahol potom néhány fil-térért látni lehetett a híres vásznat.

Amikor a kíváncsiak tízei izgatottan álltak körül a vásznat, a művész egy kéz mozdulattal lerántotta a leplet a vásznról és az izgatott nézők — egy csipasz, fehér vászonnal találták magukat szemben.

— Hát ez mi? — kiáltottak dühösen.

— Ez a zsidóknak a vörös tengeren való keresztúlvonulása — válaszolta a művész.

— De hát hol itt a vörös tenger?
— Hát nem tudják, hogy a vörös tenger ketté vált?

— És hol vannak akkor a zsidók?

— A zsidók már keresztül mentek a tengeren.

— De hol vannak az egyiptomiak? — maga csirkefogó.

— Az egyiptomiak? Azok még nem érkeztek meg.

Dávid Fallik társai a suceavai törvényszék előtt

Tanuk és vádlottak meg nem jelenése miatt ismét elhalasztották a csernovitzi bakkalaureátus-per tárgyalását. A tárgyalás ideje alatt ostromállapotot léptettek életbe Suceavában

(Bucuresti-Bukarest, április 28. Az Uj Kelet tudósítójától). Tegnap reggel kezdte meg a suceavai törvényszék a hírhedt csernovitzi bakkalaureatus-botrány vádlottai, a tragikus véget ért Dávid Fallik társai, perének tárgyalását. A per vádlottai azok a csernovitzi kisebbségi ifjak, akik az 1926 őszén tartott bakkalaureatusvizsgák alkalmával az uccán demonstráltak a vizsgáztató bizottság tagjainak könyörtelen szigora ellen, sőt a vád szerint két professzort tetleg is inzultáltak volna. A per, és főképpen annak végzetes epilógusa amikor is Cristoiu nevű jasi diák a tárgyalóteremben agyonlőtte a per egyik vádlottját, Dávid Fallikot, annak idején világszerte általános feltűnést keltettek, — az illetékes csernovitzi törvényszék többször is elhalasztotta a fő-tárgyalást, több, mint egy évig a csernovitzi törvényszék irattárában pihentek az akták, míg most Stehian Popescu igazságügyminiszter rendelkezése az ügyet a suceavai törvényszék hatáskörébe utalták át, amely csaknem két év után ismét megkezdte az értelességi per tárgyalását.

A csernovitzi értelességi után

Emlékeztet meg talán, hogy 1926 őszén milyen aratást végzett az értelességi jelenikezett ifjak között a bakkalaureatusvizsgák szigora. Csernovitz kisebbségi, elsősorban pedig zsidó diákságát sem kímélte meg az új értelességi rendszer és nemcsak a jelöltek, de az egész város lakossága izgatott figyelemmel kísérte a vizsgák kimenetelét. Október 7-én este egy nagyobb diákcsoport gyűlt össze az Aron Pumnul liceum kijáratát elől, hogy a vizsgák eredményét megtudakolja. A diákok kérdésekkel ostromolták a liceumból kilépő Emil Diaconescu, Topa és Gheorghiu professzorokat, a vizsgáztató bizottság tagjait, akik a kérdésekre elutasító választ adtak. A diákok erre tüntetni kezdtek a tanárok ellen. Diaconescu professzor kocsiába ült, egy diákcsoport azonban követte, tumultus keletkezett, amelynek során a professzort valaki a tüntetők közül inzultálta.

David Fallik tragédiája

Közben a demonstrációk színhelyére érkezett a csernovitzi rendőrség több embere, akik mintegy 20 diákot tartóztattak le a tüntetésben való részvétel miatt. Rövid vizsgálati fogság után a letartóztatottakat szabadlábra helyezték és a csernovitzi törvényszék még az év telén megkezdte a monstre per tárgyalását. Az atmoszféra azonban állandóan feszült volt, Diaconescu professzor röpiratot adott ki támadó ellen, az antiszemita neclapok írtozatos lármát csaptak a de-

monstráció körül és izgatott légkörben kezdődött meg a per tárgyalása. Paul Hiescu bukaresti ügyvéd épen a hangulatra való tekintettel a pernek más városba való áthelyezését kérte, a törvényszék azonban elutasította az ügyvéd kérését. Egyizben elhalasztották a pert és a második tárgyalás alkalmával, egyik ülés végén a per egyik fővádlottját, Dávid Fallikot a törvényszék folyosóján két revolverlövessel agyonlőtte Nicolae Totu 18 éves jasi antiszemita diák.

Drákói rendszabályok

David Fallik megrendítő halála után az értelességi per tárgyalását ismét fel-függesztették. Időközben Totu fölött a campulungi esküdtszék ítélték és az antiszemita ifjut felmentette a gyilkosság vádjá alól. A bakkalaureatusperre már-már a feledés homálya borult, minden talán egy hónappal ezelőtt meg-

kezett Csernovitzra az igazságügyminisztérium döntése, amely a pernek Suceavát a való áthelyezését rendelte el.

Ilyen előzmények után került sor ismét a bakkalaureatus-botrány emlékeinek megelevenítésére. A suceavai polgárok és katonai hatóságok valóságos drákói rendszabályokat léptettek életbe a per idejére, hogy minden rendezavarásnak elejét vegyék. Bár a városban tegnap vásár volt, a vámpontokon erős katonai kordonok álltak el az utakat és senki nem engedtek a városba. Suceáva előtt, az összes vonatok utasait leigazoltatták és visszatartották mindazokat, kik a per tárgyalására igyekeztek. A törvényszék épületét rendőrkészültségek és két század katona tartotta megszállva. Külön telefonösszeállításokat létesítettek a törvényszék épülete és a suceavai helyőrség parancsnoksága, valamint Burdujeni állomás között.

„Feszült atmoszférában” kezdődik a per

Suceava lakossága érthető izgalommal várta a per tárgyalásának nagy napját. A zsidó kereskedők nem merték kinyitni üzleteiket. Az uccák teljesen kihaltak, csak a rendőr és katonai patrollok voltak láthatók. A törvényszék épületét is erőteljes kordon vette körül és a tárgyalóterembe csak a vádlottak, tanuk, ügyvédek, újságírók és néhány meghívott vehettek részt. A tárgyalásra igykvöket 4 helyen is leigazoltatták és mindenkit alapos motozás alá vettek, annak megállapítására, hogy nem-e hord valaki fegyvert magánál.

Reggel 9 órákor vette kezdetét a per tárgyalása. A vádlottak közül tízen vannak jelen: Ausländer Marcell, VIII-ik gimnazista, Iaquorin Peter, II. éves filozofter, Filipp Gheiles II. éves joghallgató, Josif Weisselberg technikus, Eduard Bertholz kereskedő, Leon Dickmann elektrotechnikus, Iulius Fallik fogász (David Fallik öccse), Peisich Osias, aki most teljesíti katonai szolgálatát, Brandmarker Berthold II. éves jogász és Ignatz Schachter.

Hiányzanak a vádlottak közül Leon Kogan, aki Lyonban, Barthinister Bernhard, aki Párisban folytatja tanulmányait és Benno Schachter. A vádlottak védelmét dr. Kaufmann, dr. Scharf, dr. Kupfenberg, Wagner Solomon, dr. Menckis, Fojanick és más suceavai ügyvédek látják el. Az ifju vádlottak szemmel látható elfogódottsággal ülnek a vádlottak padján. Valamennyien középiskolai növendékek voltak és néhányat közülük a szerencsétlen végű értelességi kényszerített gyakorlati pályákra.

Nem alkalmazták az amnesztia rendeletet

Felolvassák a vádiratot, amely részletesen felsorolja, hogy melyik vádlottat milyen bünténnyel vádolja az ügyészség. Bendas ügyész emelkedik ezután

szólásra, aki megállapítva, hogy a megidézett 70 tanu közül csak 40 jelent meg, kéri a tárgyalás elhalasztását és a tanuk elővezetetését. Dr. Polanik és dr. Kaufmann ügyvédek viszont azzal érvelnek, hogy a per már két év óta húzódik és így nem lehet ismételt elhalasztani. Indítványozzák, hogy a távollévő tanukat és vádlottakat táviratilag idézzék meg. Hivalkoznak végül arra, hogy a hiányzó Schachter, Kogan vádlottak francia egyetemeken tanulnak s ezért nem jöhettek el a tárgyalásra. Balinister vádolott, aki alig 14 éves, beteg, ideges és szülei nem engedték el a tárgyalásra.

Megállapítják ezután, hogy Topa tanár, akit a vád szerint szintén inzultáltak, Romában tartózkodik. Az ügyész kijelenti, hogy nem mondhat le a vád koronatanujának jelenlétéről. Az ügyvédek ezután az amnesztia rendelet alkalmazását kéri a vádlottakra, mert tudvalevőleg a legutóbbi amnesztia rendelet a hivatalos személyek elleni vétséget mentesítette a büntetés alól.

A vád képviselője, Bendas főügyész tiltakozik az amnesztia rendeletnek a vádlottakra való alkalmazása ellen. A törvényszék tanácskozássra vonul vissza és másfélóra megbeszélés után Sbierea elnök kihirdeli a határozatot. A törvényszék elutasítja az amnesztia rendelet alkalmazását és elrendeli a hiányzó tanuk elővezetetését és a tárgyalást későbbi időpontra halasztja el.

1 m. opál, fehérneműre lei 29
1 m. mosó crep lei 29

SZABÓ IENŐ
divatáruházában,
C U J

Corso filmszínház

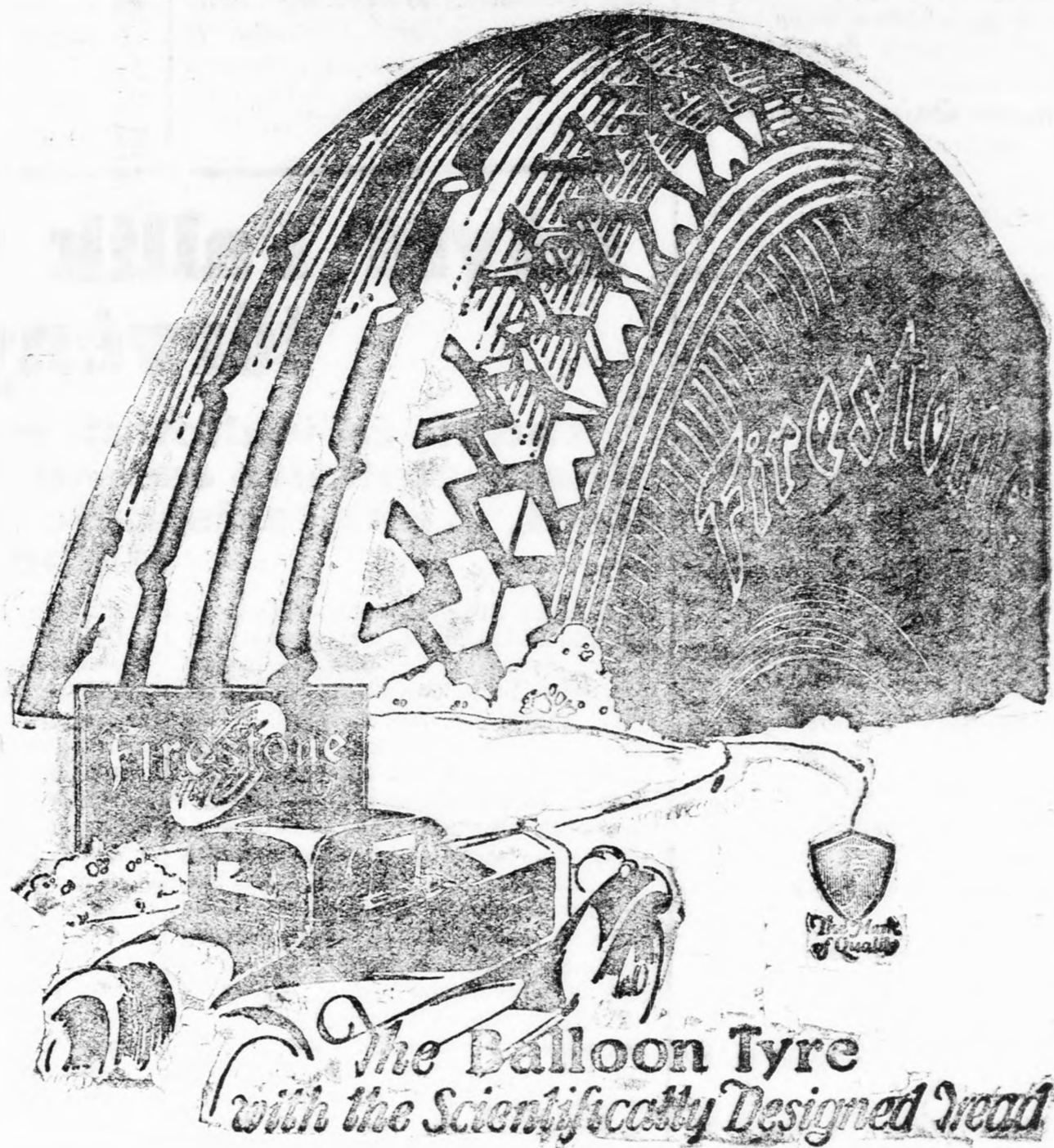
Natasa hercegnő Orosz zene és korus.
Mafine vasárnap d. e. fél 11 órákor, kitünő vígjátékmalommal

Premier előjáték: **ODETTE** Főszerepben Franciska Bertini a legnevesebb olasz film star. — Sardou híres drámája filmen

298. április 29.
22 tonna dohány
Kivétel, amely
út sem tett ki,
a 16 tonnut.
Höfödiük teljesen
A csokoládé és
akás delgozik.
anan-gyár 110
nit a külföldi
ásával lehet ma-
tikába, Angliába
kaót és ujjban
onult a paleszti-
legi termelése
bár kapacitása
le a cukor és a
hátrányosan
elést, amelynek
és Transzjordá-
ancsis és etrog-
yon jól vált be
piacot szerezte
idesen megkez-
llalat fejlődését
is, amellyel —
jár rövidesen
Noam-gyárat
niat már közös
Nevé Schaánam-
n még csokolá-
tisebb üzemek,
okoládéiparának
közben lesz és
n az importvá-
nyersanyagokra,
bb lett az élet
nyaggyár 130
927-ben 10 ezer
lt Sziriába és
tszervezett vál-
ertől és állan-
ti piac ellátása
amelytől a szir-
olnak.
árak helyzete
6 font értékű
tak.
telmi fejlődését
dulatják:
Export:
1.231.602
1.330.830
1.308.333
1.899.759
élet 4.7 száza-
1926-ban és
mint 1922-ben.
át mutatja az
ista kereste fel
ges
tek
Sápadt és
ek jobban
észségek
se
összetétele,
m befolyá-
tteknek
an kapható.
b. H.

A ballon autókerék

a tudományosan
ellenőrzött
futófelülettel

Firestone megmutatta az autón utazó világnak, hogy a ballon autókerekek, melyek tudományos uton alacsony légnyomásra vannak elkészítve, a tulajdonosoknak sokkal nagyobb kilométerszámot biztosítanak, mint amennyi eddig valaha is elérhető volt. Ezenkívül a Firestone ballon kerekek futófelülete úgy van elkészítve, hogy a legtöbb gummi éppen ott van alkalmazva, ahol a súly és az elhasználás a legnagyobb, úgy, hogy ezáltal az egyenletes elhasználódás teljesen biztosítva van.

Ép ezért, hogy a ballon kerekek tartósságát a legmagasabb fokra emelje s főleg a a hajlékonysági kívánalmaknak eleget tegyen, amelyek belső surlódást és meleget termelnek,

Firestone az ő speciális „Gum Dipping“ eljárását alkalmazta. Ez az eljárás legfőképpen abból áll, hogy minden fonál, minden rostja át és átítatódik egy bizonyos gummioldattal s maguk a fonalak is egy ilyen gummioldattal vannak beburkolva. Ez jelentékenyen megerősíti a fonalakat és megakadályozza a dörzsölődést, amely különben a kerekek időelőtti elhasználódását vonná maga után.

A „Gum Dipping“ a tulajdonképeni faktora a **Firestone** közmondás megvalósíthatóságának:

„A legnagyobb kilométer teljesítményt az Ön pénzéért“

Romániai vezérképvislet:
ADOLF HADRASKI
Bucuresti
Str. Gen. Berthelot No 16.

Firestone

gummi-impregnált ballon autókerék.

Megj
feh

(Cluj-Kolozs
let tud.) Ma t
rkedpárt man
jus 6-iki gy
nyilvánosan m
szög szeles tör
ke: manifesztu
sus endelyi (s
gának nevében
nemzeti parasz
George Crisan,
delyrisai tükár

Erdemes
Te

Az ország ne
kiveesse a f
Gond és szeren
a jövő iránta su
Egy esatonde
határozottabba
nemzeti para

Gy
kivak össze ök
Szalmártól C
ától - Turnu
gondolat, ugyan
kivánság támad
runk tartani

Gyu

A jeszi, fogar
cernovitzi és ga
valamint a buka
gyülés után, an
Románia négy s
ék össze Bukara
nemzeti parasztp
reltel

május 6-rc Gy
ze 6

1918-ban Gyul
tuk az egy-ülest
nyitani a válságn
a Tiszáig az egy
liai, bukovinai,
aráni szolidaritás al
egyesületet tökéle
egy olyan kormá
beszűlésen és sz
lamest hívott élet

Be fogjuk bizo
nemzeti parasztp
hogy a nepet vez
tusa a liberális e
a part az, amely
is tar-valalmi oz

Erdemes p
Teste

Készüljetekek fell
sznek és ezrek jó
várra. A kisebb
emert küldjenek e
atik nem jöhet
lasonvraikat és ott
rikat.

Ne varjatok mas
tejék minden falu
léseit megyei tagoz
Készüljetekek fel
alomban, emberr
laura.

Vegyetekek magat
apti életet, mert C
nyon kicsi ahhoz
is szaladszakra vág
tái tudja. Május 6
afelérvart körvezo
betörésnek ejelli sz
tek.

Ne hallgassatok a
ok rébeszéleseire.
tdjtok, hogy min
ez, szarvánaguk fa
kötésök akár van
tudatlan, vagy akár
nyeltes, vannak felüti

Megjelent a nemzeti parasztpártnak a gyulafehérvári gyűlést összehívó manifesztuma

(Cluj-Kolozsvár, április 28. Az Uj Kelet tud.) Ma tették közzé a nemzeti parasztpárt manifesztumát, amely a május 6-iki gyulafehérvári nagygyűlést nyilvánosan meghirdeti és arra az ország széles tömegeit meghívja. Az érdekes manifesztumot, amelyet a kongresszus erdélyi és bánáti szervező bizottságának nevében Vaida-Voivod Sándor, a nemzeti parasztpárt alelnöke és dr. George Crisan, a nemzeti parasztpárt erdélyi részűi titkára írta alá, itt adjuk:

*Erdemes polgártársaink!
Testvéreink!*

Az ország népe keresi az utat, amely kivesse a fojtogató szenvedéseiből. Gond és szerencsétlenség sanyargatja és a jövő iránti súlyos gond győri a népet. Egy esztendője már, hogy a nép egyre határozottabban követeli, hogy vezelője — a nemzeti parasztpárt vezére —

Gyulafehérvárra

hívják össze őket.

Szalmártól Cetatea-Albáig, Dornavartól — Turnu-Severinig, ugyanaz a gondolat, ugyanaz az érzés, ugyanaz a kívánság támadt fel: nagy tanácsot akarunk tartani.

Gyulafehérváron.

A jasi, fogarasi, craiova, ploesti, cernovitzai és galaci nagygyűlések után valamint a bukaresti grandiózus nagygyűlés után, amikor március 18-án Románia négy sarkából százezren gyűltek össze Bukarestben, Maniu Gyula, a nemzeti parasztpárt elnöke testvéri szeretettel

május 6-ra Gyulafehérvárra hív össze benneteket.

1918-ban Gyulafehérváron elhatároztuk az egygyűlést. Most be fogjuk bizonyítani a világnak, hogy a Dnyesztertől a Tiszáig az egész nép: regálai, beszaráni, bukovinai, bánáti és erdélyi egyaránt szolidáris abban, hogy az országok egyesülését tökéletesen véghez vigye egy olyan kormány által, amelyet egy becsületesen és szabadon választott parlament hívott életre.

Be fogjuk bizonyítani, hogy csak a nemzeti parasztpárt van elhivatva arra, hogy a népet vezesse és hogy felszabadítsa a liberális elnyomás alól, mert ez a párt az, amely az ősesek tartományok és társadalmi osztályok bizalmát bírja.

*Erdemes polgártársaink!
Testvéreink!*

Készüljete fel! A nagyobb falvakból százak és ezrek jönnek el Gyulafehérvárra. A kisebb falvak legkevesebb tíz embert küldjenek el azoknak a nevében, akik nem jöhetnek el és képviselők asszonyaikat és otthon hagyott családjaikat.

Ne várjatok más parancsra. Szervekedjék minden falu és tegye meg jelentéseit megyei tagozatainak.

Készüljete fel csendesesen, teljes nyugalomban, emberről-emberre, faluról-falura.

Vegyete magatokhoz három-négy napi élelmet, mert Gyulafehérvár városa nagyon kicsi ahhoz, hogy az igazságra és szabadságra vágyó népet önzőn el látni tudja. Május 5-én legyete a Gyulafehérvárt környező falvakban. Ott a mi testvéreink éjjeli szállást fognak adni nektek.

Ne hallgassatok a szolgálélti liberálisok rébeszéléseire. Már ráfizettek. Tudjátok, hogy minden szavuk hazugság, barátságuk farizeizmus, ígéreteik csabítások akár városiasan, akár reverenciában, vagy akár román nemzeti öltözetben vannak felöltözve.

*Erdemes polgártársaink!
Testvéreink!*

Mielőtt elindulnátok hazulról gyalog, vasuton, vagy szekéren a nagy gyulafehérvári politikai összejövetelre, hajtjatok meg a szent képek előtt házaikban, hogy isten segítse meg az igazságot, küldjete egy imát a mindenhatóhoz, hogy világítsa meg az agyakat és nyissa meg a magas régestenács tagjainak szívét, hogy emelkedjenek fel hivatásuk magaslatára: elnyomni a törvénytelenéget, diadalra juttatni az igazságot és megmenteni az országot és a népet a katasztrófától, amely felé a liberális veszedelem hajtja.

Imádkozzatok, hogy azokból a határozatokból, amelyeket a gyulafehérvári kongresszuson hozunk, mint a manna mezőkre a szent éltető napsugár, úgy derüljön fel a törvényen alapuló igazság és ennek a szép országnak, valamint büszke és becsületos fiainak boldogulása.

Toltjátok felre az utóbli a kizsákmá-

nyoló liberális tiranizmust. Jöjjön el az emberiség, törvényesség és igazságosság korszaka.

Éljen a nemzeti parasztpárt és a mi elnökünk.

dr. Maniu Gyula!

Mindenki, aki vallja a nemzeti parasztpárt politikájának hitét, jöjjön el

Gyulafehérvárra

és a május 6-iki dátum legyen ünnepe a nemzeti kívánalmak beteljesülésének és népünk politikai felszabadulásának.

Viszontlátásra Gyulafehérváron.

A kongresszus erdélyi és bánáti szervező bizottsága.

Itt említhetjük meg, hogy Maniu Gyula országos szervező körútján Temesvárra és Aradra is ellátogatott, ahol a nagy román néptömegek osztatlan ünneplései fogadták. A pártelnököt Boca Sever és Pop-Csicsó István látták vendégül. Temesváron Maniu nagyszabású politikai

A budapesti ügyészség elhatározta, hogy kikéri Ausztriától Kun Bélát

Kun Béla megbízatása kimondottan Magyarországra irányult

Bécs, április 28. Kun Béla letartóztatásával kapcsolatban a bécsi rendőrség most már részletesen informálja a közvéleményt. A legújabb rendőri kommuniké szerint tegnap este letartóztatásba helyezték Székely Béla volt népbiztos is, aki főszámvevője volt a kommunista agitátorokat képző iskolának. Bár a rendőrségi kommuniké nem teszi ezt közzé, mégis egészen megbízható helyről az az információ szivárgott ki, hogy Kun Béla megbízatása, amelyet az orosz szovjettől nyert, kizárólag Magyarországra irányult. A bécsi magyar kommunista párt néhány héttel ezelőtt arra kérte a szovjettkormányt, hogy képzett agitátorokat küldjön Bécsbe, mire Kun Béla elhatározta, hogy személyesen jön el Bécsbe. Németországban egy Lippai Zoltán nevezetű kommunista családkozott hozzá, akit a bécsi rendőrség szintén letartóztatásba helyezték.

A „Magyarország” című budapesti lap értesülése szerint a magyar kormány az eddigi verziók ellenére, kérni fogja Ausztriától Kun Béla kiadatását, mivel szerinte Kun Béla büncselekményének nagy része a közönséges büntetlek kategóriájába tartozik s így nem bírálható el politikai szempontok szerint. A kiadási eljárás megindítása azonban kizárólag a büncselekmények bírói minősítésétől függ.

Pesthy Pál magyar igazságügyminiszter a kiadás kérdésében ma nyilatkozatot adott a sajtónak, amelyben hangsúlyozza, hogy a kérdést előbb meg kell vizsgálni s csak azután lehet dönteni a kiadási kérés irányában. A döntés tehát ebben a kérdésben csak az illetékes tényezőkkel való beható tanácskozás után jöhet létre. Ha ez megtörténik, akkor a határozatról részletesen fogják informálni a közönséget.

Újabb jelentések szerint már a tegnapi magyar minisztertanácsban is szóba került Kun Béla kiadatásának ügye, azonban a határozatról még senmi közelebbi

nem szivárgott ki. Pesthy szerint a magyar kormány reméli, hogy az osztrák nyomozás eredményei alapján, valamint a magyar kormány adatainak az osztrákok által való átvizsgálása után Kun Bélát az osztrák kormány mégis ki fogja adni.

Bécs, április 28. Jogi szakértők véleménye szerint, amennyiben a magyar hatóságoknak sikerülne a közönséges büncselekményeket rábizonyítani Kun Bélára, akkor a volt magyar népbiztos az osztrák-magyar kiadási szerződés értelmében kiadja a magyar hatóságoknak. Az állampolgárság kérdése tekintetben nem játszik szerepet, mivel csak arra van szabályzat, hogy osztrák állampolgárokat nem adnak ki Magyarországnak, de ez a szabály idegen állampolgárookra nem vonatkozik. Ezeket annak az államnak adják ki, ahol az illető a büntetlet elkövette.

Budapest, április 28. Az „Uj Nemzedék” értesülése szerint a budapesti ügyészség közvetlenül fogja kérni Kun Béla kiadatását a bécsi hatóságoktól, pénzhamisítás és rablás büntetlenség elkövetése miatt.

Budapest, április 28. Beavatott forrásból eredő értesülések szerint az ügyész

! HARISNYA !

Kötött áru különlegességek. Kabát, mellény, angol pulover legjobban és legolcsóbban csak

Blatt-

nál, — Cluj, Főter 13.

Irányárak:

Női melírt harisnya — — lei 35
Női mouslin harisnya — — lei 67
Női cérna fátol harisnya — lei 97
Női selyem harisnya — — lei 87

beszédet tartott, Aradon pedig nagyfontosságú összejövetelt tartott ottani párt-tiveivel.

Bukaresti lapok értesülései szerint Maniu azért távozott el ilyen gyorsasággal a bánátból, mert rendkívül fontos politikai kérdésekben táviratilag hívták Bukarestbe. Maniu azonban ebben a kérdésben nem volt hajlandó a sajtónak nyilatkozni.

ség már meghozta döntését Kun Béla kiadatásának kérdésében. A budapesti ügyészség álláspontja szerint Kun Béla a kommuniben közönséges büncselekményeket is követett el: pénzhamisítást, rablást, gyilkosságra való felbujtást. Kun Bélát azért tartóztatták le Bécsben, mert Magyarország biztonsága ellen kommunista merényleteket tervezett, ami bármely ország törvényei szerint kimeríti a közönséges büncselekmény kritériumát.

Epen ezért a budapesti ügyészség valószínűleg még ma elküldi az osztrák igazságügyi hatóságoknak átíratát, melyben Kun Béla azonnali kiadatását fogja kérelmezni.

Bécs, április 28. Kun Bélával egyidejűleg annak a drogériának tulajdonosát is letartóztatták, akinek helyiségében Kun Béla társasága összejött. A drogéria tulajdonosát Mayerhoffer Györgynek hívták, aki a magyar kommun bukása után jött Bécsbe.

Kun Béla, mint a bécsi rendőrség értesül, Moszkvába az „Agit”-nak, a harmadik internacionálé propagandaszátljának volt egyik vezetője, aki a Balkán államokban, főbbek között Magyarországon is az agitációt intézte.

Pályázat

A Strada Saguna (v. Bartha Miklós-u.) 13. sz. alatt eddig „LYDO” néven vezetett Dreher-Haggenmacher sörkert új, internacionalis elnevezésére ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk.

A juri által elfogadott új név ajánlója a megnyitás napján, május 1-én d. e. 11 órakor egy hétközi a helyszínen elfogyasztandó **Balsört** kap.

Pályázatok vasárnap, azaz folyó hó 29-én este 8 óráig a Metropol kávéházban Cluciu János direktor ur címére adandók le. **A vezetőség**

A Matild-viz minden fűszer- és csemegeüzletben is kapható

A magyar jogászegyesület az esküdtzsek visszaállítását követeli

Budapest, ápr. 28. Az Országos Magyar jogászegyesület tegnap ülésén rendkívül érdekes felszólalások hangzottak el az esküdtzseki intézmény újból való életbeléptetése tárgyában. Nagy Emil nyugalmazott igazságügyminiszter az ülés kezdetén visszavonta az ügyben tett indítványát és bejelentette, hogy mindenben csatlakozik Mendelényi László kuriai bíró javaslatához. Az első felszólaló Déry Géza dr., mint az ügy előadója röviden ismertette az esküdtzseki intézmény történetét és Mendelényi kuriai bíró véleményét.

Abban a kérdésben, hogy fenforognak-e még az esküdtzseki intézmény felfüggesztésének okai, Mendelényinek az a véleménye, hogy ezek az okok már nem forognak fenn.

Felfüggesztésekor főleg a hadviselés érdekei lebegtek a törvényhozás előtt, később pedig a forradalmak okozta rendkívüli állapotok akadályozták meg az intézmény visszaállítását.

— Ma azonban már — mondja Mendelényi — nem lehet aggályos az ország belső rendje és közbiztonsága szempontjából az esküdtzseki intézmény bevezetése. A polgárok nagyobb bizalommal vannak az olyan bíróság iránt, amelyben független polgártársak is részt vesznek. A jelenlegi bírói kinevezési rendszer mellett — folytatja a bíró — az a gyanu merülhet fel a közvéleményben, hogy

a kormányfériak pereiben a szakbírási nem őrizheti meg a pártatlanságát.

Ezt bizonyítja az az idegenkedés, amely néhány ilyen perben az utóbbi években hozott elsőfokú bírósági ítétekkel szemben megnyilvánult.

Ismereti ezután az előadó Vargha Ferenc koronabíró véleményét, aki tudvaleg ellenzője az esküdtzseki intézmény visszaállításának. Az előadó arra a megállapításra jut, hogy helyre kell állítani az esküdtzseki intézményt abban a formájában, amint ez a háború előtt volt. Budapestben pedig élethe kell léptetni a sajtóügyekben és politikai ügyekben a speciális zsüri intézményét. Ismereti ezután Auer György dr. ügyész véleményét, aki azt fejtegeti, hogy jogi szempontból nincs akadály az intézmény visszaállításának.

Az esküdtzseki intézmény működése Auer dr. szerint csökkentené a sajtóperrek számát.

Nem tartja elfogadhatónak az esküdtzseki intézmény életbeléptetését, az az állítását, hogy a törvényalkalmazói csak szakemberek lehetnek, mert hiszen azok sem mindig szakemberek, akik törvényhozók.

Szünet közben a magánjogi szakosztály kezdte meg működését. Tóth György dr. kuriai bíró, előadó vázolta a házassági jogok a népek sajátos tulajdonságaihoz, a fajhoz, a valláshoz való kapcsolódását s a trionomi szerződésben mutatkozó nehézségeket. Az

nek mutatkozó nehézségeket. Az állampolgárság kérdésében az a véleménye, hogy azt minél biztosabb alapokra kell lektetni, még pedig szükség esetében a nemzetek szövetségéhez való fordulás útján is. Kívánja a magyar állampolgárok törzskönyvi összeírását, a vitás állampolgárságnak végső fokon döntőbírósi hatáskörbe utalását, esetleg a kérdésnek a nemzetek szövetsége elé való vitelét.

Szünet után Déry Géza dr. tovább folytatta az esküdtzseki kérdésben elhangzott vélemények ismertetését. Vargha Ferenc az esküdtzseki visszaállításában különösen a mai viszonyok között rendkívüli veszedelemet lát. Ugyanígy véleményt nyilvánít Mikolczy Agost dr. táblabíró is.

Rendkívül érdekes Pollák Illés dr. ügyvéd, udvari tanácsos szakvéleménye. Ő a maga részéről szintén ellenzi az esküdtzseki intézmény visszaállítását, mert szerinte, mint a Grozavescu-féle bécsi tárgyalás bizonyítja, a tömegek a saját maguk által kreált esküdtzseki intézményben kevésbé biz-

Vasárnapi előadások a Magyar Színházban
D. u. 5-kor: **DYBUK** (Heber kabbalistikus legenda, 3 felv.)
Este 8³⁰-kor: **Aranyhattyu** (Operette-ujdonság.)

nak. Ha azonban a jogászegyesület álláspontja mégis az esküdtzseki intézmény felállítását, akkor ez csak úgy volna megvalósítható, hogy az őslajstromot a törvényszék elnöke sorsolja ki.

Déry Géza dr. előadása végén előadta saját véleményét, mely szerint kívánatosnak tartja az esküdtzseki intézmény visszaállítását.

Felszólalt ezután Mendelényi László kuriai bíró és részletesen

megokolta indítványát az esküdtzseki visszaállítására érdekében.

Pollák Illés fejtegette ezután újból álláspontját. Véleménye szerint, ha az esküdtzseki intézményt visszaállítják, akkor egy megreformált esküdtzseket kell hatályba léptetni. Azt hiszi, hogy a jövő igazolni fogja, amikor azt kívánja, hogy az esküdtzsek ne csak a bünyesség kérdésében hallassák szavukat hanem ők hozzák meg az ítéletet is, amit megindokolni nem tartoznak.

Nagy Emil volt igazságügyminiszter

szólalt fel azután az esküdtzseki intézmény mellett.

Nézetek szerint Mendelényi kuriai bíró véleményét és Pollák agyálva össze kell egyeztetni. Maga is azt hiszi, hogy az esküdtzseki intézménynek nem az a lényege, hogy tudatlan és műveletlen emberek kapjanak kezükbe bírói hatalmat, hanem hogy

megieles erkölcsi és értelmi színvonalon álló polgárok bevonásával a nemzeti jogerzet is érvényesüljön az igazságszolgáltatásban. A legjobbjaink szakbírák is kerülhetnek olyan helyzetbe, hogy kevésbé érezhetik független magukat, mint a független polgárok.

A politikai és sajtóügyekben az angol rendszerű zsürit kellene behozni, amely Budapestén székelne és tagjai magas szellemi cenzus alapján lehetne összeválogatni. Indítványozza, hogy a jogászegyesület az esküdtzseki visszaállítása érdekében foglaljon állást.

Moissi politikai botrányt provokált Sopronban

A német művész éles szemrehányást tett a soproni polgármesternek a soproni népszavazás eredménye miatt

Sopron, április 28. Moissi, a világhírű német színész tegnap budapesti vendégszereplése után Sopronba érkezett, ahol az ottani színházban szintén fellépett. Az üdvözlésére siető polgármesternek azonban nagy meglepetésben volt része, amikor Moissi egyszerre csak ráfordított a polgármesterre és a következő kérdést intézte hozzá:

— Mondja, polgármester ur, hogyan történt az, hogy Sopron a népszavazás alkalmával Magyarországnak maradt?

A soproni polgármester meglepetten válaszolt Moissinak:

— Mert Sopron német lakói hűségese maradtak Magyarországhoz!

Moissi erre válaszával magából kikelve, indulatosan támadt rá a soproni polgármesterre és a következő kijelentést tette:

— Ezen az alapon Mussolini azt is követelhetné, hogy Könt csatolják vissza Olaszországhoz, mert ez a város is egykor a római birodalomhoz tartozott.

A polgármester Moissi támadására indignálva és megfelelő méltalankodással válaszolt:

— Kedves Moissi ur, ön viselkedésével nemcsak a vendégjogot sérti meg brutálisan, hanem mérhetetlen károkat okoz nekünk.

Moissi a polgármester szavaira egyáltalán nem csillapodott le, hanem az

előző hangnemben a következő kijelentést tette:

— Vegye tudomásul polgármester ur, hogy én Rómában Mussolininek is megmondottam, hogy Rómában és Italiában terror van, mire Mussolini mosolyogva válaszolta: „Ígaza van!”

A soproni színház igazgatója az incidens után kijelentette, hogy nem áll szóba Moissival és örül, hogy a darab, amelyben vendégszerepel, csak három felvonásos, mert a negyediknél igen helyesen, már letartóztatnák a nagy né-

met színészt.

Moissi a soproni színház igazgatójának kijelentései után köszönet nélkül távozott el Sopronból. Hír szerint Moissi soproni magatartásának az volt az oka, hogy a budapesti vendégszereplése alkalmával Budapestben tartózkodó olasz képviselők ünneplése mérhetetlenül felháborította, úgy annyira, hogy az egész magyarságra megharagudott. Moissi tudvaleg maga is olasz származású, de az olasz faszistákat és Mussolini kormányzati rendszerét halálisan gyűlöli.

Letartóztattak két nemzetipárti parasztot, akik cenzurázatlan röpíratokat terjesztettek Kolozsváron

(Cluj-Kolozsvár, április 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délután Terpu alezredes, hadbírósi főügyész vezetése mellett bizottság szállt ki a nemzeti parasztpárt hivatalos lapjának, a „Patriának” szerkesztőségében, ahol váratlanul házkutatást tartottak. A házkutatás alkalmával a párhelyiségtől röpíratokat koboztak el, amelyek a lakosságot a gyulafehérvári kongresszuson való megjelenésre hívták fel. A bizottság a röpíratokat azzal az indoklással kobozta el, hogy azokat a pártvezetés nem cenzurázta és cenzurázatlanul terjesztette országsszerte. A nemzeti parasztpártnak a házkutatásnál jelen volt vezetői a bizottságnak azt a felvilágosítást adták, hogy a röpíratokat nem Kolozsváron, hanem Balázsfalván adták ki, ahol nincs ostromállapot és így a nyomtatványok nem kerülnek cenzura alá. A felvilágosítást a bizottság nem fogadta el és a megtalált röpíratokat lefoglalták.

A „Patriánál” tartott házkutatásra az adott okot hogy tegnap az esti órákban Kolozsváron két román parasztot tartóztattak le, akik hasonló röpíratokat terjesztettek. Az egyik parasztot Ioan Florian a román opera előtt osztotta a röpíre-

látat és a sarki rendőr tartóztatta le Ioan Florian a rendőrségen azt a valamást tette, hogy nemzeti parasztpárti érzelmeiért, minden díjazás nélkül vállalta el a cédulák terjesztését. Használó nyilatkozatot tett Suciu Marin parasztember is, akit az állomási rendőrség tartóztatott le röpíratosztogatás közben. A két parasztembert ma délelőtt átszállították a kolozsvári hadbírósi bíróságra.

Árban, ujdonságokban, minőségben utóérhetetlen az

„IDEAL” nőfalapszalon
C. Reg. Ford. 8.
férfi és nőkalap formák, alakosok, szalmátvarasok 28 óra alatt a legújabb divat szerint, gyári árban készítenek. Erősebb Banco és Panama modellek

Gratis Minden kalapszalonban helyettesítéses ajándékban részesül

1 m. fehérnemű vászon lei 39
1 m. mosó délen lei 39

Szabó Jenő
divatáruházában
Cluj

Villanyerőre berendezett
szörme és szőnyeg moly elleni gondozás
Az őszi munkák feltörődésének elkerülése végett ajánlatos a javítási és átalakítási munkákat most eszközölni a szezon utáni jutányos árak mellett
Déry Lajos szörmeáruház Cluj
Str. Memorandului No 3. Telefonszám 12-12.
Tavaszi szörmekülönleasségek, divatujdonságok

UI ÉKSZERÜZLET FENYŐ HERMANN

óra és ékszer üzlet
Ciuj, Piața Unirii 23
Dus raktár a legmodernebb óra
ékszer és dísztárgyakban.
Szolid kiszolgálásért a cég régi
jó hírneve
TELJES GARANCIÁT NYUJT.

Figyelmeztetés

Vannak utánzatok, melyek a kávédarálás Valódi Franck-hoz külsőleg a megtevesztésig hasonlítanak, minőségük azonban meg sem közelíti a Valódi Franck-ot. Ilyen utánzatok ellen úgy védekezhetünk, ha kizárólag **Valódi Franck** a kávédarálóval. Kérünk, hogy a kávédarálóval a HEINRICH FRANCK SÖHNE SAR-BUKURESTI-BRASOV.

Világhírű nyaralók és üdülők

Pensiók, internátusok, leány- és fiúotthonok.

Havi ellátási díj tanulóknak 150 P, felnőtteknek 160 P, mely hetenkinti változtatással négy nyaralóhelyre érvényes. Ezer személy referenciája.

Kérjen prospektust (válaszbélyeg).
Pestalozzi Internátus Iroda
(Fédération Internationale des Pensionnats Européens).
Budapest V., Alkotmány-u. 4. I.
Telef.: Teréz 242-36. Telef.: Teréz 242-36.

Nyaraló és üdülőtelepek:
Magyarországon: Budapest, Siófok, Balatonszőlő, Svájcban: Genf, Lausanne, Neuchâtel, Luzern, Montreux, Zürich, Lugano, St. Moritz. Franciaországban: Paris, Deauville, Trouville, Biarritz, Aix les Bains, Grenoble, Evian (genfi tó); a francia Riviera: St. Raphael, Cannes, Nizza, Juan les Pins, Monte Carlo, Menton. Olaszországban: San Remo, Nervi, Venecia, Bordighera, Abbazia, Kiecionne, Roma, Nápoly, Palermo. Ausztriában: Wien, Zell am See, Linz, Innsbruck, Salzburg, Ischl. Belgiumban: Ostende, Angliában: London, Cambridge, Brighton, Folkestone. Afrikában: Algír, Tunis.

Figyelje meg és jegyezze fel

minden új pár harisnya vételénél napiát, tapasztalni fogja, hogy mennyivel tovább tart a harisnyája, ha azt rendezesen Sipes-nál vásárolja, Cluj, Reg. Ferdinánd 8.

Május elsején nyílik meg a DREHER sörkeft
(volt Lydo-kert helyén) **Ciociu Iános** ur igazgatása alatt

A belügyminiszterium részben engedélyezi a május elsejei ünnepek megtartását

Marosvásárhelyen nem engedélyezik az ünnepélyeket

(Cluj-Kolozsvár április 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A május elsejei munkásünnepségekkel kapcsolatosan Mihai kolozsvári rendőrprefektus tegnap magához hívatta a munkásság vezetőit és közölte velük, hogy a május elsejei gyülekezésekre nem ad engedélyt. Péntek délelőtt a prefektus rendeletére Ursu rendőrkapitány két komiszár kíséretében megjelent a pártakuccai munkássotthonban és az ott tartott május elsejei jelvényeket is lefoglalta ezzel is hangsúlyozva, hogy az ünnepek megtartásáról nem lehet szó. A szociáldemokrata párt vezetősége nevében Lucian Sándor dr. és Ehrenfeld Béla párttitkár tiltakozott Mihai rendőrprefektus előtt a jelvények elkobozásáért és az ünnepek betiltása ellen. A munkásság vezetőinek Mihai rendőrprefektus azt a választ adta, hogy a jelvényeket csakis speciális miniszteri engedély felmutatása ellenében adja ki, viszont az ünnepekre csak abban az esetben lett volna hajlandó engedélyt adni, ha a szónokok beszédeiket a rendőrprefektúra cenzurája alá boesátották volna.

Miután a munkások képviselői vizsgáztatást kértek a prefektus ajánlatát, a május elsejei ünnepek betiltása véglegesnek volt tekinthető. A munkásság vezetői azonban távirati tiltakozást menesztettek a belügyminiszteriumhoz, amelyben kérték a miniszter távirati rendelkezését május elsejére vonatkozólag. Ugyanakkor a szociáldemokrata szervezetek táviratilag fordultak a

bukaresti központi pártirodához, amely néli intervenciót kértek az ünnepek megtartását illetőleg. A táviratra az esti órákban érkezett válasz a szociáldemokrata párt kolozsvári irodájába, amelyben a központi iroda bejelenti, hogy a belügyminiszterium ma délután távirati rendelkezésben értesítette Kolozs, Szatmár és Alsó-Fehér megyék prefektusait, hogy az elkobozott jelvényeket vissza lehet adni és a prefektusok engedélyt adhatnak az ünnepek részbeni megtartására. Ezzel a szociáldemokrata munkások minden valószínűség szerint megtarthatják május elsejei ünnepeiket.

Tg. Mures-Marosvásárhely, ápr. 28. Ma délben egy munkásüldötségek jelent meg a rendőrprefektusnál, akik arra kért, hogy engedélyezze a munkásságnak május elseje megünneplését. A rendőrprefektus kijelentette, hogy már a tegnapi napon is egy belügyminiszteri rendelet alapján tiltotta be a május elsejei ünnepeket, arravaló tekintettel, hogy Marosvásárhely az egész ország területén a kommunizmus legerősebb fészke. A küldötségek ezután arra kérte, hogy legalább a munkássotthonban megtartandó ünnepeket engedélyezze, mivel csak így garantálhatják a munkásság nyugodt viselkedését. A rendőrprefektus azonban nem változtatta meg azon határozatát, hogy a belügyminiszteri végzés értelmében Marosvásárhely munkássága nem ünneplheti meg május elsejét.

Aki román katonának jó, de állampolgárnak nem

(Cluj-Kolozsvár, ápr. 28. Az Uj Kelet tud.) Az Uj Kelet már számtalan cikkben foglalkozott azokkal az anomáliákkal, amelyek lehetetlen helyzetbe sodortak olyan itt született polgárokat, akik onnibákon kívül kimaradtak az állampolgárok listájából. Többen ezek közül valóságos kálváriát jártak, hogy állampolgárságukat elismerjék és ezzel elérhessék azt is, hogy utlevelet kapjanak, avagy más honpolgári jogokat élvezzenek.

Jelmező pereszettel fordult az Uj Kelet szerkesztőségéhez Goldstein Bernát hátszegi fiatalember, Goldstein Bernát még most is a jasi chalucelepen dolgozik és tervevette, hogy amint lehetőség nyílik rá, kivándorol Palesztinába. A palesztinai krízis közbejövetele miatt kénytelen volt elhagyatni a megváltoztatni és megbeszélte szüleiével, hogy palesztinai utazását bizonytalan időre elhalasztja. 1926-ban, amikor még élt benne az elhatározás, hogy kiutazik Palesztinába, megtette a kellő lépéseket az utlevélhez szükséges akták beszerzése érdekében. Az angol konzulátustól sikerült a Palesztinába való beutazási engedélyt elnyernie, tekintve, hogy képsített chalu volt, de a román utlevelet, arra való hivatkozással, hogy katonai kötelezettségének nem tett még eleget, mindaddig nem akarták kiadni számára, amíg nem mond le a román állampolgárságról. Goldstein Bernát kész volt nyilatkozatot adni erről, de így sem adták ki neki az utlevelet, mivel a szülőknek is meg kellett volna erősíteniük a Palesztinába való emigrálással kapcsolatban tett nyilatkozatát.

Goldstein Bernát nyilatkozata tehát

nem volt szabályos. Ennek ellenére törölték az állampolgársági listáról és szülei hiába próbáltak meg mindent, hogy gyermeküket román állampolgárnak nyilvánítsák, ezt nem sikerült elérniük; Goldstein Bernátot törölték az állampolgársági listáról s ez ellen már semmit sem lehetett tenni.

Érdekes azonban, hogy Goldstein helyzetét a katonai hatóságok nem vették figyelembe. Az újoncok behívásakor Goldstein Bernátot is behívták és hiába hangoztatta, hogy ő nem román állampolgár, a hatóságok ezt nem vették tudomásul. A fiatalember kérte, hogy amennyiben kényseritük hogy bevonuljon katonának, ismerjék el az állampolgárságát. A válasz az volt, hogy ez más lapra tartozik. Goldstein Bernát katonai szolgálatának elhalasztását kérte mindaddig míg ügyét nem tisztázza, de ezt a kérését sem teljesítették. Most román katoná, de nem állampolgár.

Még jellemzőbb a következő eset: Z. E. Erdélyben született. 1924 elején Párisba utazott tanulmányai befejezése céljából és kimaradt az állampolgársági listából. Szülei itthon megtették a kellő lépéseket, azonban eredménytelenül. Ertesítették fiukat, aki elment a párisi Román Követségre és kérte, hogy interveniáljanak az illetékes hatóságoknál állampolgársága érdekében s a követségben benutatta szabályos utlevelét is. A követség megígérte, hogy intézkedik és pár hónap múlva Z. E. hátszegi fiatalember valóban hivatalos értesítést kapott a követségtől arról, hogy 79. szám alatt fel van véve szülei vel együtt Goncaga község állampolgárai közé, tekintve, hogy 1918-ban: az impériumváltozásakor odaváló illetőségű volt. Z. E. hazajött Romániába, eleget tett katonai kötelezettségének s amikor utlevelet kért, ennek kiadását megtagadták azzal, hogy nem szerepel a goncagai állampolgárok listáján. Amikor panaszi tett azt válaszolták, hogy a párisi követségen tévesen értesítet-

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és László zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: J. mbor Ferenc.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— Május 7-én lesz Hatvany Lajos bűnperének táblai tárgyalása. Budapestről jelentik: A budapesti Tábla tanácsa május 7-re tüzte ki Hatvany Lajos nemzetgyalázási bűnperében a felelbiteli tárgyalást. A felelbiteli tárgyalás elnöke dr. Degre Miklós, előadója Folkmann Jenő táblabíró lesz.

— Nagy ünnepek keretében nyílt meg a budapesti mintavásár. Budapestről jelentik: Horthy kormányzó ma délelőtt nagy ünnepek közepette nyitotta meg a budapesti áruminta vásárt, mely ötven százalékkal terjedelmesebb a tavalyinál. Az árumintavásáron ezr-kétszáz cég állított ki, közöttük százötven külföldi és pedig francia, német, jugoszláv, görög; román; cseh, osztrák és indiai cégek. Ezeknek az államoknak zászlói az árumintavásár bejárata előtt lengenek. A kiállítás külön nevezetessége a nagy rádióálló más, mely leadó programjával szórazkottatja a hatalmas közönséget.

— Egy eszközi vendéglős leszurta cselédjét és unokahugát, majd felakasztotta magát. Eszékéről jelentik: Sztanics Remád, dugszagdag vendéglős, tegnap késszurásokkal leszurta cselédleányát, azután 19 éves unokahugát sebezte halálra. Tettenék elkövetése után előbb felakasztotta, majd föbelötte magát. Mire a családtagok összejutottak, mindhárman halottak voltak. Hogy tettét a vendéglős miért követte el, még nem tudják.

1 darab női selyem nadrág lei 198
1 pár hibátlan selyem harisnya lei 67

SZABO JENŐ
divatáruházában,
CLUJ

— Alagut a Gibraltár alatt. Párisból jelentik: Franciaország és Spanyolország között tárgyalások vannak arról, hogy a Gibraltár-szoros alatt alagutat építenek, mely a legrovidebb összeköttetést jelentené mind a két állam garmataival. A munkálatok öt-hat évet vennének igénybe, mert a tengerfenék közel ezer méter mélyen van és a két part közötti távolságot — mintegy tizenhárom kilométer — a kanyarulatokba épített alagut egyvenvölve kilométer távolságba növelné. Kiindulási pont az európai oldalon levő Vaquers város lenne és innen vezetne az alagut Tangerbe, az afrikai partra. Az építési költség 330 millió pezetát jelent. Az alaguton félóra alatt jutna keresztül a villamosvonat.

Májusban jelenik meg a TECHNIRAI LEXIKON

Tudományok — Mérnöki és gépészmérnöki tudományok — Elektrotechnika — Kémiai ipar — Mechanikai technológia — Bányászat — Erdészet

75 kiváló szakiró közreműködésével szerkesztették:

Dr. Losy-Schmidt Ede Dr. Barát Béla
Műt. ig. főmérnök építész

Sokszáz szöveggel és 104 képtáblával

2 kötet díszkötésben, **Ára 1500 lei.**

Megrendelhető
250 lejes havi részletfizetésre

VIDOR MANÓ
könyvkereskedőnél — Oradea

Mindenki
kóstolja
meg

Dreher HAGGENMACHER tavaszi söreit!

Ngy pompával temették el Bennet
pilotát, Newyorkból jelentik: Bennet
pilotát, a Virginia állambeli Arlington-
ban, nagy katonai pompával, tegnap
temették el. Előzőleg a pilóta holttestét
Washingtonban beszélték, Koehl
és Huenfeld, a Bremen német pilótái
német zászlókat, Fitzmaurice pedig ír
zászlót helyezett a koporsóra. A teme-
tésnél jelen volt több külföldi követ is.
A pilóta koporsójára rengeteg virágot
helyeztek s a sírnál a katonák sortűz-
zel adták meg a tiszteletet a tragikus
végű pilótának.

Zsidó Leánynevelő-Intézet Lugano
(Svájc). Elsőrangú kiképzés nyelvek-
ben, zenében és sportban. Társalgási
nyelvek francia és angol. Rendkívüli-
en kedvező tartózkodási hely serdülő
korban levő leányok számára. Rituális
konyha.

Elvállaltatnak leányok a nyári vaká-
ció tartamára is, akik Temesvártól-
Temesvárig elkísértetnek.

További információk: Mme A. So-
lomon Lugano, Svájc, vagy Taub Ab-
rahám tanárnál Timisoara, Zsidó Ly-
ceum.

Tűz martaléka lett Csernovitzban
három gyárvállalat. Csernovitzból je-
lentik: A rendkívüli tünemény, amely
tegnapelőtt délben éjszakai stódséget
borított Csernovitzra, még tegnap dél
után is érezte hatását. Előbb hamu-
színt eső zuhogott, később pedig ró-
zsaszínűvé lett az egész légkör és re-
tentő vihar tombolt. A rendkívüli ter-
mészetű tüneményekkel egyidőben bor-
zalmas tűz ütött ki a csernovitzi gyár-
negyedben. Tegnap délután 4 óra tájt,
amikor legjobban dühöngött a szél, tűz
támadt az Astra nevű lécszeggyár
egyik műhelyében. A kazánból szikrák
pattantak ki, amelyekből lángborult a
műhely tetőzete. A retentő szélvihar-
ban oltásra gondolni sem lehetett. A
tűz csakhamar átterjedt a szomszédos
gyártelepre, ahol a Metall Lampe mű-
helyei foglaltak helyet. Innen is továb-
vitte a szél a zsaránokot a Salvat ne-
vű börgyártelepre s pillanatok alatt az
egész gyárnegyed lángokban állott. A
munkások a kézfecskendőikkel próbái-
ták a tüzet oltani és vederből locsolták
a zsaránokot, de természetesen min-
den eredmény nélkül. A tüzoltók csak

Németgyártmányu
gyermekkosci
különlegességek

Olcso árak Tartós árak

1928. évi modelljei
kizárólagosan a
„Hercules“
áruházban
Cluj, Calea Reg. Ferd. 12.

Képes
árjegyzék
díjtalanul

Figyeljen
a címre

Kedvező
fizetési
feltételek

Visszonteljesítés nagy ár kedvezmény

egy óra múlva érkeztek a helyszínre.
Oltásra szintén nem gondolhattak
ugy, hogy mind a három gyártelep a
földig égett. Nagyon sok készáru esett
a tűznek áldozatul. Csak a börgyár-
nak egyik raktárát sikerült megmente-
ni. A Metall Lampe vállalat kára meg-
haladja az ötmillió lejt és ugyanannyit
tesz ki a két másik gyár vesztesége is.
Este 7 óra tájt a tüzoltók lokalizálták
a tüzet, amiben segítségükre volt a
megeledt eső is. Több munkás és tüz-
oltó megsérült az oltási munkálatok-
nál. Freihardt mérnök, a Metall Lampe
igazgatójának felesége, aki a gyártele-
pen lévő lakásból hordta ki a holmi-
kat, súlyos égési sebeket szenvedett,
mert az égő tetőzet rázuhant. Csak
nagy erőfeszítéssel tudták kimenteni a
lángokból.

Az egységes szakszervezetek va-
sárnap: műsoros délutánja. A kolozs-
vári egységes szakszervezetek ma dél
után a következő műsorral rendezik
meg műsoros délutánjukat. 1. Nyitány,
énekli az Egységes Dalkör. 2. Versek,
szavalja Márton Agnes. 3. Szegény
Agnes megdicsőülése. Dráma 3 képben
4. Dalokat énekel az Egységes Dalkör.
5. Csirke, kacagató életrajz egy felv.
Vendégeket szívesen látnak az elő-
adásra, amely a szakszervezetek Caroli-
na-utcai székházában lesz megtartva.

Borzalmas repülőgépszerencsét-
lenség Ujvidéken. Ujvidékről jelentik:
Tegnap reggel az ujvidéki repülőtérről
Petrovics Petár kapitány és Janarics
Simon pilóta-örnmester két repülő-
gépen, hamis indításljelzés miatt egy-
szerre emelkedtek a levegőbe. A két
pilóta nem láthatta egymást és az ör-
mester nekirepült a kapitánynak, aki-
nek a gépét valósággal kettévágta. A
kapitány lezuhnt, koponyatörést szen-
vedett és mialatt a kórházba szállított-
ták, meghalt. Az örnmester gépe kigyul-
adt és felrobbant. Janarics Simon pi-
lóta pedig a lángok között szénné égett.
A szerb katonai hatóságok erőlyes
vizsgálatot indítottak, hogy kit terhel
a kettős tragédiáért a felelősség.

Az ir fegyveresempészési és az
angliai kommunista agitációt a londoni
orszag bankok pénzelik. Londonból je-
lentik: Egy alsóházbeli interpelláció-
ra válaszolva az angol belügyminisz-
ter kijelentette, hogy döntő bizonyíté-
kai vannak arra nézve, hogy a Lon-
donban nemrég letartóztatott ir fegy-
veresempészéknél talált bankjegyek a
Londonban működő orosz bankoktól
származnak. A miniszter hozzátette,
hogy arra is kimerítő bizonyítékai van-
nak, hogy az Angliában működő orosz
bankok az angol kommunista pártot pé-
zelik, hogy ezek a bankok közvetlen
összeköttetésben állnak nemcsak a
kommunista párt valamennyi ágazatá-
val, hanem a nevezetesebb angol kom-
munista agitátorokkal is. Konzerva-

A vér feltisztítása céljából ajánla-
tos néhány napon át korán reggel egy
pohár természetes „Ferenc József”
keserűvizet inni. Az egész világon ren-
delik az orvosok a valódi Ferenc Jó-
zsef víz használatát, mert ez szabá-
lyozza a bélmozgást, erősíti a gyom-
rot, javítja a vért, megnyugtítja az
idegeket és ezáltal új életet teremt.
Kapható gyógyszertárakban drogéri-
ákban és fűszerüzletekben.

Május végén akarja nyilvános- ságra hozni e kormány a külföldi kölcson

Bucuresti-Bukarest, április 28. Az Uj Kelet tud.) Kormánykörökből származó
hírek szerint a kormány sikertelenül próbált utolsó akadályokat
is elhárítani. Victor Antonescu, a kormány megbízásából szerdán Párisba ut-
azik, hogy ott a kölcson folyósításának végső feltételeit megvitassa. A kormány-
nak az a szándéka, hogy május hó végén nyilvánosságra is hozza a kölcson és
június közepén rendkívüli ülészsakra hívja össze a parlamentet, hogy a kölcson
nt ratifikálják.

tyv körök követelik, hogy a miniszter
minél előbb tegye közzé valamennyi
bizonyítékát és hogy az orosz banko-
kat utasítsa ki Angliából. Egy későbbi
távirat szerint a két londoni orosz
bank igazgatói levelet intéztek a bel-
ügyminiszterhez. A levélben tagadják
a miniszterek azt az állítását, hogy
bankjegyeket adtak volna ir fegyver-
szállítókak és kijelentik, hogy hajlan-
dók könyveikkel igazolni mindazokat
a kifuzetéseket, amelyeket bankjegyek
ben teljesítettek.

Két kolozsvári ügyvéd kardpárba-
ja. Néhány nappal ezelőtt a Kolozsvár
varosi írásbíróóság egyik tárgyalóter-
mében jóváhagyás támadt két kolozsvá-
ri ügyvéd között. Dr. Farkas Jenő ko-
lozsvári ügyvédnek tárgyalása volt
Butar írásbíró előtt, perbeli ellenfele,
dr. Muica kolozsvári ügyvéd volt, aki-
nek annakidején már Suciu kamarai dé-
kánnal is volt afférje. A tárgyalás vé-
gén a különben egymással baráti vi-
szonyban lévő két ügyvéd összeszöb-
kozott. Eközben Farkas Jenő ügyvéd
azt a kijelentést tette Muicára, hogy
hazudik és rögtön utána is tette, reméli,
hogy ezután tudja, mi a köteleessége
és hogy rendelkezésére áll. Ezért az-
tán Muica provokálta Farkast. A segé-
dek fegyveres elintézését javasoltak és
kardpárbaiban állapodtak meg. A pár-
baj ma reggel hat órakor folyt le Pop
Marian örnmagy vezetése alatt a New-
york kistermékben. A párbaiban mindket-
ten könnyebben megsebesültek. Pár-
baj után a felek nem békültek ki.

Duca belügyminiszter válasza a
kisebbségi újságírók üdvözlő távira-
tára. A kisebbségi újságírók április 17-
én tartott országos kongresszuson
mint ismeretes, többek között Duca
belügyminiszternek is üdvözlő távira-
tot küldött. Duca a táviratot ma a kö-
vetkező üdvözléssel köszönte meg:
„Köszönöm a nyilvánított érzéseket és
termékeny működést kívánok a szerve-
zetnek, Duca”.

Titkos Ilona a Kolozsvárott fel-
vetett királynői allűrökkel dícseszkizik
Pesten: Rennerné Halász Baba kelle-
metlen kalandja a biharpispöki várnál;
dr. Gyenge János új egyházat alapí-
tott Varadon; Temesvári uriaszso-
nyok — parafinban; és egyéb érdekes
cikkek olvashatók az Erdélyi Futár
friss számában. Szögyéni Kiss Endre
betilapja ezuttal is eleven, ötletes. Az
Erdélyi Futár ára 15 lej és minden új-
számbódénál kapható.

Felhívás a zsidó ifjúsághoz. Az E.
Zs. N. Sz. kolozsvári helyicsoportja
által felállított Habima Zsidó Szinját-
szó Társaságába még mindig jelentkez-
hetnek mindazon fiúk és lányok, akik
magukban tehetséget éreznek. Jelent-
kezés bármely délután 3-6-ig, dr.
Márk Hillel ur ügyvédi irodájában.
Fötér 6.

PÉNZSZEKRENYEK
SZOLID, ELEGANS,
OLCSÓ.
4000 LEJTŐL KEZDVE
HEINRICH L. WEINTRAUB
CÉGÉNél, BUCURESTI, CALEA
MOSILOR 80
KIVÁNATRA INGYEN ÁR-
JEGYZÉKET KÜLDÖK.
KERESÉK KÉPVISELŐKET AZ ORSZÁG MINDEN VÁROSÁBAN

Nyitlter
Az e rovatban közöltükéért nem vállal
felelősséget a szerkesztőség

Nyilatkozat
Az Uj Kelet mult csütörtöki számá-
ban „A sikkasztással gyanúsított mócsi
adófonök betöréssel vádolja egyik nő-
imerőset” cím alatt megjelent cíkel
kapcsolatban a következőket közlöm a
nyilvánossággal.

Alulírott a mócsi adóhivatal könyve-
lőnöje kizárólag ezen minőségemben tar-
tottam fenn érintkezést Taar Károlyval,
akivel a hivatalos érintkezésen kívül
semmilyen kapcsolatot nem tartottam
fenn. Közölni kívánom, hogy a négyszáz-
ezer lejes hiányt nem Taar jelentette be
a pénzügyigazgatóságnál, ezt Bergfeld
József ellenör ur váratlan rovanesolása
alkalmával fedezte fel és ő tette meg a
bűnvádi fejelentést Taar Károly adótár-
nok ellen, akit azonnal le is tartóztattak.
Mint könyvelőnő valóban kezeltem az
adóhivatal pénztét, sőt most is feleltesem
teljes bizalmát élvezem és jelenleg is én
vagyok megbizva a mócsi adóhivatal
pénztárának kezelésével. Ha tehát Taar
Károly vádjai hitelt érdemelnének, az
állásomból már engem is felfüggesz-
tettek volna. A magam részéről becsület-
sértésért és rágalmaszért megírtam
Taar ellen a bűnvádi fejelentést. Ami a
sikkasztó adótárnokot illeti, minden
hoszuvágy nélkül kijelenthetem, hogy
botránys viselkedése, valamint az a
tény, hogy dorbézolásaihoz szükséges
összegeket nem teremthette elő 5660 lejes
fizetéséből, felháborította ugy Mócs, mint
az egész környék lakosságát. Taar Ká-
roly ellenem emelt vádjai rágalmak és
nem állják meg a helyüket. A magat
akármilyen eszközzel tisztázni akaró
bajba került bűnös kötésbeesésében tett
ellenem fejelentést. Bűnös üzemeihez
azonban nekem semmi közöm nem volt.
Ezt egyébként a bíróság is meg fogja
állapítani.

Mociu, 1928. április 28.
Klekocics Józsefné
szül. Moldován Ilona

Hirdessen az Uj Keletben

**Besarábiai
borpárlat**

nagy mennyiségben érkezett HITTER és BREUER céghez
Oradea. Telefon 6-73. — Vagontételekben 30 fokos 135 lej
ab Nagyvárad

ános-
külföldi

ökből származó
első akadályokat
a Párisban utána.
A kormány-
a kölcsönt és
hogy a kölcső

ÉNYEK
D. ELEGANS.
ILCSÓ.
EJTŐL KEZDVE
H. I. WEINTRAUB
JUCURESTI, CALEA
SILOR 80
RA INGYEN AR-
KET KÜLDÖK.
MINDEN VÁROSÁBAN

ért nem vállal
szélesség

IBZSÉ

történelmi száma-
nyasított nécsi
dolja egyik nő-
keletlen cirkel
öket közlöm a

hivatni könyve-
nőségemben tar-
Taar Károlyval,
ntkezésen kívül
nem tartottam
hogy a négyszáz-
ar jelentette be
ezt Bergfeld
an rovacsolása
s ő tette meg a
Károly adótár-
is tartóztattak
an kezeltem az
ost is feleltesem
s jelenleg is én
ési adónivaltal
Ha tehát Taar
emelnek, úgy
n is felfüggesz-
szóról beszűltet-
ért meglettem
jelentést. Ami a
illeti, minden
ntbetem, hogy
valamint az a
hoz szükséges
e elő 5660 lejes
ny Mócs, mint
agát. Taar Ká-
ai rézalmak és
ket. A magát
tszázni akaró
rheosésében tett
nős üzelméhez
szóm nem volt.
is meg fogja

és Jozsefné
Moldován Ilona

Keletben

géghez
135 lej

Közgazdaság

Megállott a gyagju világpiaci áremelkedése

A pamut ára 13 százalékkal emelkedett február óta

A nemzetközi pamutpiac az utóbbi hetekben az árak emelkedésének hullámzó tendenciáját mutatta. Kimondott hosszmozgalomról nem lehet ugyan szó, de Newyorkban például a spekulációra az volt befolyással, hogy a rossz időjárás és a kártékony gyapotrovar erősebb fellépése miatt állítólag gyengébb termésre van kilátás. Azt a tényt is felhasználta a spekuláció a hosszmozgalom erősítésére, hogy a világfogyasztás 15,5-16 millió bala amerikai pamutot igényel és a legutóbbi rossz termés miatt ebben az évben igen nagy termésre volna szükség, hogy az összehozható készletekkel együtt biztosíthassa a világpiacot mutatkozó egész évi keresletet.

A legfontosabb pamutfogyasztó-államokban, így Amerikában, Angliában, Németországban

a pamutfogyasztás inkább az árak esését lenné jogossá.

Az, hogy ennek ellenére a piac alaptendenciája általában szilárd és állandó volt, annak tulajdonítható, hogy egyfelől még nem lehet tudni, hogy milyen lesz az új gyapottermés, másfelől pedig ennek technikai okai vannak. A régi terméskből származó raktárkészletek, amelyek a szövődek még nem vásároltak fel, a határidőpiacokon vannak már eladva és újabb eladások csakis visszavásárlás utján lehetségesek. Emiatt az ipari szükségletek részére állandóan történő bevásárlásokkal és spekulációs fedezési törekvésekkel szemben nincs megfelelő eladási hajlandóság.

A február elején kialakult mélypont óta az árak körülbelül 13 százalékkal emelkedtek, viszont a tavalyiaknál 40 százalékkal magasabbak a jelenlegi pamut árak. A további alakulás még teljesen határozatlan. Említésreméltó azonban, hogy

a későbbi hónapokra lekötött határidőárak jelentékenyen alatta vannak a moslani jegyzéseknek.

Az egyiptomi pamut az utóbbi hetekben nagyon szilárd volt, különösen a legjobb minőségű Sakellaridis-pamutban volt erős hossz, miután ebben a minőségben idénként igen élénk kereslet volt. Február óta több, mint 25 százalékkal emelkedett ennek a pamutnak az ára. Ezzel szemben az indiai pamut ára változatlan volt, sőt valamivel olcsóbbodott. Az üzleti tevékenység egyébként nagyon csendes és a szövődek a bizonytalan helyzetre való tekintettel csak a momentán szükségleteiket fedezik, amely azonban a pamutiparban beállott kedvezőtlen foglal-

kozlatottság miatt nem jelenős. Ennek megfelelően az amerikai pamutkivitel három millió bálával visszaesett, aminek részben az is az oka, hogy a tavalyi rekordtermés idején a rendkívül alacsony árak mellett a szövődek jóidőre ellátták agukat nyersanyaggal.

A pamutfonal és pamutszövetek piacára semmiféle befolyással nem volt a nyersanyagpiac szilárd tendenciája.

A kereslet nagyon tartózkodó, minimális és csak a legszükségesebb keretek között mozog. Éppen ezért az árak emelkedése helyett több cikkben a pamutszövetek olcsóbbodtak, különösen Németországban, amely ezt a körülményt az export fejlesztésére igyekszik felhasználni.

A gyapjupiacon változatlannal tart a szilárd hangulat, bár az üzlet meglehetősen csendes.

A tengeren túli piacokon a szezon nagyjából befejeződött. A kereslet valamivel lanyhább, minthogy a textilipar konjunkturája is alábbhagyott. Ennek ellenére a vevőknek még nem sikerült ár- engedményt elérniük. Szakvélemény szerint az idestova már egy év tartó gyapjuhossz elérte a kulminációs pontját és olyan magas árak alakultak ki, amelyeket a fogyasztás nem tud tullepni. Az árnívó az utóbbi hetekben nagyjából stabil maradt és rövid időn belül jelentős változásokra nem lehet számítani.

A kenderpiacra továbbra is általános stagnáció uralkodik. A fontosabb kenderfeldolgozó államok legtöbbjében keresletűlt üzemkorlátozás miatt a szövődek, megfelelő nyersanyag-készletek birtokában várakozó magatartást tanúsítanak. Ez a tartózkodó tendencia azonban eddig még nem vezetett a nyerskender árának lanyhulására. A lenfonal üzlet az utóbbi időben helyenként élénkebb volt, az árak azonban változatlanok maradtak.

Uj üzanszok lesznek a fűrészáru-
portban. A tengeren szállító fűrészáru-
exportőrök és a hajóstársaságok között
évek óta surlódások vannak a rakomá-
nyok lemérése körül. Általánosságban a
fűrészáruk szállítása vagonféltelben tör-
ténik és míg egy vagon árának az exp-
ortőrök általi megállapított térfogatát a
hajóügynökségek tulksincsinynek, épen-
ugy a hajóügynökségek megállapítását
az exportőr tulmagasnak találta. Ez fet-
te szükségessé, hogy a fűrészáruk el-
hajozására vonatkozó mértékegységek

Rádío - amatőrök!

Az összes alkatrészeik **árát** mélyen **leszállítottuk**. Győződjön meg az árainkról. Arájanlaltal bárkinek készséggel szolgálunk. Az **Eumig Hartley alkatrészek** és Blaupunkt **hallgatók** megérkeztek.

Telef. 6-10 **ELECTRICA** Telef. 6-10
CLUJ, PIAȚA UNIRII 28. (KÖZPONTI SZALLO ÉPÜLET.)

megállapításánál pontos üzanszokat állapítsanak meg. Ebben a kérdésben tegnap a galaci kereskedelmi kamarában értekezlet volt, amelyben résztvettek az exportőrök, valamint a hajóstársaságok megbízottai. A tárgyalások során egy 10 tonnás vagon köbtartalmát igyekeztek megállapítani a faanyag minősége szerint. Hosszas vita után megállapodás jött létre, amely szerint egy 10 tonnás vagon hajórakomány alatt 22 köbméter megmunkált fenyőfűrészáru értendő. A főbb faárakra vonatkozó üzanszok megállapítását egy vegyesbizottságra bízták. Ez a bizottság le fog mérni több vagon gözölt bukkfa-fűrészáru, hogy megállapítsa a vagonféltelben és köbméterben le-mért áru súlya közötti arányt. A bukkfa minősége szerint ugyanis egy 10 tonnás vagonban sokszor csak 14, néha 16, sőt annál is több köbméter anyag van. Az üzanszok kérdésében egyébként több értekezlet lesz, amelyekben meg fogják állapítani a fenyőhulladék, a fenyőgömbfa, a tölgyfaárak és más faanyagok vagonkénti köbtartalmát. Szóba fog kerülni a további értekezletek során annak megállapítása is, hogy mit kell érteni a Fob- és Cif-eldások alatt. Azonkívül egész sereg más fontos üzletszokás precizozására kerül majd sor. Hir szerint később más áruk üzanszait is rendezni fogják.

A vasúti vendéglők után nem kell ház adót fizetni. Bukarestből jelentik: Tegnap délelőtt a vasúti vendéglők küldöttség jelent meg Simionescu államtitkárnál és memorandumot adtak át neki, amelyben azt kérik, hogy mentesítsék őket a házadó fizetése alól, mert az ő esetükben a tulajdonos egy állami intézmény. Az államtitkár elfogadta ezt az érvelést és intézkedett, hogy a vasúti vendéglőket mentesítsék a házadó alól.

Felavatták a Banca Chrissoveloni új palotáját Bukarestből jelentik: Ma déli előtt avatták fel a Banca Chrissoveloni új palotáját, amely egy márványból épült, monumentális épület, gyönyörű szobrokkal és festményekkel — a renaissance korából — ékesítve. A felavató ünnepségen megjelentek többek között Argetoianu, Lupu miniszterek, Garoflid, Trancu-Jasi, Manoilescu, Coanda; Mitilencu, Mosoiu, Popovics Mihály volt miniszterek, Burileanu, a

Banca Nationala kormányzója, Georghiu; az intézet igazgatója Badulescu pénzügyi államtitkár és más magas-mé tóságok valamint a kereskedelmi, ipari és pénzügyi világ vezetői és a diplomáciai kar is.

Árverési napló. Május 15-én 10 órakor a temesvári VII. utászred kaszárnyájában árlejtés utján eladásra kerül 13 ezer 559 kilogram ócskavas. — Május 19-én 10 órakor a brassói erdészeti hivatalban árlejtés lesz a következő fenyő-
A fűrészek kitermelésére: I. objektum: körülbelül 1000 köbméter anyag, kiküáltási ár 300 lej, garancia 45 ezer lej. II. objektum: mintegy 1500 köbméter anyag, kiküáltási ár 300 lej, garancia 45 ezer lej. III. objektum: körülbelül 2500 köbméter anyag, kiküáltási ár 300 lej, garancia 75 ezer lej.

— Május 22-ikén 17 órakor a bukaresti katonai arzenálban nyilvános árlejtés lesz vasdrót, acéldrót, vörösrédrót, sárgarédrót, vasszegek, rézszegek, ón és malleschot szállítására. Ugyanakkor és ugyanott árlejtés lesz öntött acél, rapid-
acél, közönséges acél, öntöttvas, drót-
szeg, sárgarézt lemez, vörösléz-lemez, vas lemez, acél-lemez, vasszegek, sárga- és vörösréztzegek, faszen és kovacszen szál-
litására. — Junius 26-ikán 17 órakor a bukaresti katonai arzenálban árlejtés lesz bukk-, fenyő-, eger- és tűzifa szál-
litására.

Fotofilm
Igazolvány, utlevél, vasúti bérlet és index képeket sürgősen és elsőrendű kivitelben készit Fotofilm műterem, Str. Reg. Maria 6/8. Telefon 8-26.

A CLUJ
TACAMUL
ezüstárugyárban készült minden darab evőeszköz és dísz tárgy ezen gyárjellet van ellátva.
800-as finomság!
Gyártmányaink minden jobb ékszerüzletben megrendelhetők. — Vizonteladókunk: "TACAMUL" Ezüstárugyár, Cluj, Strada N. Iorga 11/A
Telefon 4-82. Sürgőnycim: "Taco-mul"

TÖZSDE

A piacon megélenkült a kereslet, de üzletkötés alig fordult elő

DEVIZAK	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitás	Zárlat						
Zürich	3120-3130	—	—	4:975	3135	1103375	13690	65040	192725
Newyork	16150-162	51890	51830	254162	162	57260	71030	3375	—
London	790-792	253275	253275	12402	792	2:9450	346637	16474	4881875
Páris	638-642	204225	204225	—	638	225375	2795	13283	39362
Milano	850-860	2735	2735	13390	857	301850	3742	1779850	52725
Prága	480-482	153775	1538	—	481	169650	21045	—	29650
Budapest	2830-2840	906350	906200	—	2860	—	124	5835	—
Belgrad	—	91325	91325	—	—	1:0775	—	593950	176
Bukarest	—	325	325	1605	—	35750	44375	2115	63
Varsó	—	5820	581750	—	1830	6420	7962	37830	—
Bécs	2275-2285	7300	7300	—	2275	806125	—	475	—
Berlin	3875-3885	12111	12110	—	3870	13695	16988	80680	—

Száz lej áriolyama: Zürich (uto) 325, Páris 1605, Budapest 35750, Bécs 44375, Prága 2115.

Asszonyom!
Gondolt-e arra, hogy mi a betegségek kuforrása? **Nem**, mert ellenesetben mindenkéltt legfontosabbnak tartaná
ágy tollát
melyen életének legalább 1/3 részét aknáti,
fertőtlenítés
gőzölés
golyalanítás
felélesztés
és portalanítás véget a
teljesen új rendszerű gépekkel be-szerelt
Toll-megmunkáló gyárnak
Str. Jasior (Nagyszamos-u.) 14. árkah.
A megmunkálásnál bárki jelen lehet
Néhány óra alatt a munkát elvégzezték

Huszezer lejes életbiztosítást ad az Uj Kelet minden előfizetőjének

Az Uj Kelet elhatározta, hogy egyre növekvő olvasótáborához tartoznak, valamint azok is, akik most lépnek be előfizetőink sorába, kivánságukra

a maga nemében páratlan ajándékban részesíti.

Lehet-e jobb ajándékot adni a mai szomorú gazdasági viszonyok között, mint egy életbiztosítási kötvényt, amely a család fő vállaira nehezédd gondot megosztja? Eppen ezért elhatároztuk, hogy valamennyi előfizetőnk, akik előfizetési hátralékban nincsenek, valamint azokat, akik újlag lépnek be előfizetőink sorába,

A Fonciera Általános Biztosító Részvénytársaságnál

Románia egyik legjobb bonitású és egyik legmegbízhatóbb biztosító intézeténél, amelynek egész Romániára szóló központja Kolozsváron van a sorsolási és népbiztosítási osztálynál

huszezer lei összeg erejéig behatósítjuk.

Ennek a biztosítási módnak előnyei közismertek. Orvosi vizsgálat nélkül, mérsékelt havi díjazásért, a biztosított tőke azonnal kifizetetik nemcsak a biztosított halála esetén, vagy a biztosítási időtartamnak, husz évnek lejártakor, de

minden hónapban kisorsolják a kötvények arányos részét és a kisorsolt kötvények tulajdonosai nyomban megkapják a biztosított tőke teljes értékét, vagyis 20,000 leit.

Ötven éves korig orvosi vizsgálat nélkül, bárki megkötetheti ezt a biztosítást, melynek eredeti feltételei szerint a kötvény-illeték 40 lej, a befizetendő havi díj pedig 84 és 102 lej között váltakozik, a biztosított életkora szerint. Aki azonban már az Uj Kelet előfizetője, vagy előfizetője lesz, azt az Uj Kelet

220, illetőleg 310 lej ajándékban részesíti, úgy hogy a lap előfizetése ugyiszólván semmibe sem kerül.

Ha már előfizetője az Uj Keletnek és beküldi az egynegyedévi előfizetést előre, ugy

az Uj Kelet fizeti ki a biztosítási kötvényilletéket, valamint az első és hatodik hónapban esedékes részletet. Annak a régi előfizetőnknek, aki egyszerre egy félévi előfizetési díjat küld be, kifizetjük kötvényilletékét, valamint első, hatodik és kilencedik hónapban esedékes díját, vagyis a kötvényilletéken kívül három hónapon keresztül az Uj Kelet vállalja a biztosítási díjtételek befizetését.

Aki még nem előfizetője az Uj Keletnek, annak

nem szabad elmulasztani a most kínálkozó alkalmat és már azonnal be kell lépjen előfizetőink sorába

mert ezzel nemcsak a legjobb erdélyi lapot szerzi meg magának, de kötelességét teljesíti családjával szemben és szerencsés esetben már néhány havi díj fizetés után is, ha a kötvényt kisorsolják, megkapja a teljes biztosított összeget.

Annál könnyebben megkötetheti mindenki ezt a biztosítást, mert új

előfizetőinknek is megadjuk ezt a páratlan kedvezményt. Ha az új előfizető az egynegyedévi előfizetési díjat beküldi, úgy neki is kifizetjük kötvény-illetékét, valamint az első és a hatodik hónapra esedékes díj összegét. Tehát háromszázhusz lej előfizetési díjból kettőszázhusz lejt a FONCIERA BIZSOSITÓ TÁRSASÁGNAK fizetünk be előfizetőnk javára és így

mindössze száz lebe kerül az Uj Kelet negyedévi előfizetése.

Az új előfizető azonban egy félévi előfizetést küld be, annak még nagyobb kedvezményt adunk, mert a kötvényilletéken kívül kifizetjük helyette az első, hatodik és kilencedik hónapokra eső díjrészleteket, vagyis összesen háromszázhusz lejt és így

az Uj Keletet az első negyedévben mindössze tíz lejért kapja.

Senkinek sem szabad tehát elmulasztania ezt az alkalmat. Még ma vágja ki idemlékelt szelvényünket, küldje be negyedévi vagy félévi előfizetési díját és

nemcsak a lapot kapja meg napról-napra, de teljesen ingyen, rögtön kézhez veszi kötvényét is, melyben a kötvényilleték, és az első hónap díja nyugtázva van.

Ha a negyed, illetve félévi előfizetési díjat küldte be, a harmadik és hatodik hónapokban, illetve a kilencedikben nem kell pénzt küldjön a biztosító társaságnak, mert ezekben a hónapokban, az Uj Kelet fizeti be ön helyett a díjat és automailikusan, minden fizetés nélkül kapja meg a szaldórozott nyugtát róla.

Fizessen elő tehát még ma s a mellékelt szelvényvel jelentse be igényét az ajándékra.

Itt közöljük a szelvényt, melyet azoknak, akik a biztosítási kedvezményt igénybe akarják venni, be kell küldeniök és annak alapján a Foncierával fevéttetjük az ajánlatot, melynek fent körülírt kötelezettséggel bennünket terhelnek.

Az Uj Kelet felhívása és ajándék alapján biztosítani kívánom magamat a

Fonciera Általános Biztosító

sorsolási népbiztosítási szabályzata szerint huszezer lejre

Kelt _____ 1928 _____

Név _____

Foglalkozás _____

Lakhely _____

Pontos cím _____

Olvasnató irást kérünk és teljesen pontos címet

Primăria Municipiului Cluj.

Nr. 4313—1928.

A n u n t.

Municipiul Cluj aduce la cunostintă generală, că va inchiria pe cale de licitație publică cu ofertă în scris, închise și sigilate pe durata de 3 (trei) ani începând dela predarea localului către noul chirias următoarele localuri de prăvălie situate în edificiul Primăriei, calea Regele Ferdinand Nr. 28 (lângă palatul Postei), a le căror contracte expiră la 1 Iulie 1928.

1. Localul Nr. 1, inchiriați actualminte dlui Francisc Capdebo;
2. Localul Nr. 3, inchiriați actualminte dlui Teodor Dragos;
3. Localul Nr. 6, inchiriați actualminte dlui Dr. Iuliu Mezei;
4. Localul Nr. 13, inchiriați actualminte dnei Eugenia V. Rosu;
5. Localul Nr. 14, inchiriați actualminte dlui Iuliu Kirkosa;
6. Localul Nr. 15, inchiriați actualminte firmei „Gerul”.

Licitatia se va tine in conformitate cu art. 72—83 din legea Contabilității publice in ziua de 7 Iunie 1928, ora 11 a. m. inaintea Delegatiunei permanente, sala de sedintă.

Condițiunile de licitație se pot vedea in Biroul Serviciului Economic al Primăriei.

Cluj, la 20 Aprilie 1928.

Primăria Municipiului Cluj.

Szallodák, fürdők, penziók részére

ponyvavászon matrac és butorhuzatok
kertiernyő rolettavászon és rud
kerti-nyugágy atrik és butorrugó

nagy választékban. Mintázott ajándékkal szolgálók.

Boskovics József

Cluj, Strada Reg. Maria 15. szám
Telefon 9-10.

Primăria Municipiului Cluj.

Nr. 4460—1928.

A n u n t.

Municipiul Cluj publică o nouă licitație cu ofertă în scris închise și sigilate pentru inchirierea pe 3 (trei) ani începând dela data predării a localului de prăvălie situat in edificiul Primăriei din P. Unirii Nr. 2, și ocupat actualminte de firma „Bayadera”.

Licitatia se va tine in conformitate cu art. 72—83 din legea Contabilității publice in ziua de 17 Mai 1928, ora 11 a. m. inaintea Delegatiunei permanente, sala de sedintă.

Condițiunile de licitație se pot vedea in biroul Serviciului Economic al Primăriei.

Cluj, la 24 Aprilie 1928.

Primăria Municipiului Cluj.

Román angol, francia, német, olasz, cseh-szlovák stb. fordítások. Levelek (cégeknek hónapra) kérvények, periratok, tolmányos, műszaki, közigazdasági, irodalmi cikkek stb. Másolások, sokszorosítások. **Dr. Mandel**, Str. Rațiu (volt Kötő-u.) 3. sz. Telefon 831

Most jelent meg!

Hogyan lett a romantikus zsidó költőből az angol világbirodalom legelső embere, lordkancellárja, a királyné legbefolyásosabb tanácsadója

DISRAELI élete

Andre Maurois művének fordítása.

Az első magyar nyelvű DISRAELI életrajz

ára 272 L.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában, Cluj

Vasárnap
32
Szin
Vasárnap
Rem
Vasárnap
(Op
val.
Sor
Hétfő: J
10
drán
Jenő
bucs
sa.
Kedden,
oper
miét
Men
zats
Szerdán
szár
Csütörtő
szár
Péntek:
szár
Szombat
bár
gyon
Hon
adá
szár
Szombat
letsz
Vasárnap
(Mo
lej
déve
342.
Vasárnap
nebo
A
Hétfő
helyárak
nak utó
Ferenc
ban ker
vel dr.
Kemenn
ben. Az
árakat,
rétege is
ezt a vil
150 lej.
többi föl
Az erkél
lej. Erre
gondosk
Zeneb
ság óvat
hagytá
első dzse
PANAMA
me
a Pa
TAR
na
Férfi és
málók é
CA
PANAMA

ad nek

az új előfizető... az új előfizető... az új előfizető...

et ne... e, annak még... e, annak még...

rt kapja... lmat... je be negyed...

pról-... kéz-... köt-... dija

harmadik és... zt küldjön a... let fizeti be... kapja meg a...

tosítási ked-... ak alapján a... ötelezhettségel

jeire

eg!

zsídó köl-... om legelső... a királyné... csadója

fordítása.

LI

fordítása.

LI

ban, Cluj

Ruhák
legdivatosabban készültnek
Áron Dávidnál
Cluj, Calea R. Ferdinand
32.

Színház - Művészet

Magyar Színház műsora

Vasárnap 5 órákor: A Dybuk. (2-odszor. Rendes helyárak. Sorozatszám 333).

Vasárnap este 8 1/2-kor: Aranyhattyu. (Operettujdonság 10-edszer. Kolbayval, Mendével, Lászlóval, Ihással. Sorozatszám: 334.)

Hétfő: Játék a kastélyban. (50, 40, 30, 20, 10 lejes helyárak! Az évad utolsó drámai előadása! Poór Lili, Janovics Jenő dr., Mihályffy, Kemény, Hoykó bucsuja. Az olesó hét utolsó előadása. Sorozatszám: 336.)

Kedden, május 1-én: Zenebona. (Jazz-operette-ujdonság, először. Premiére bérlet 40. szám. Kolbayval, Mendével, Lászlóval, Ihással. Sorozatszám 335).

Szerdán: Zenebona. (A. bérlet. Sorozatszám 337.)

Csütörtök: Zenebona. (B. bérlet. Sorozatszám 338.)

Péntek: Zenebona. (C. bérlet. Sorozatszám 339.)

Szombat délután fél 4 órákor: Cigánybáró. (Utolsó ifjusági előadás, nagyon olesó helyárakkal. Lévy Ilonka fellépésével. Bevezető előadást tart: Kende János. Sorozatszám 340.)

Szombat este fél 9-kor: Zenebona. (Bérlétszünetben. Ssz. 341.)

Vasárnap 5-kor: Mesék az írógépről. (Mozi-helyárak: 50, 40, 30, 20, 10 lej egy-egy jegy. Kolbayval, Mendével, Lászlóval, Ihással. Ssz. 342.)

Vasárnap este háromnegyed 9-kor: Zenebona. (Ssz. 343.)

A színházi iroda közleményei
Hétfőn este 50, 40, 30, 20, 10 lejes helyárak! Hétfőn este lesz az idei évadnak utolsó drámai előadása. Molnár Ferenc híres darabja a Játék a kastélyban kerül színre bucsuképpen Poór Lilivel dr. Janovics Jenővel, Mihályffyval, Keménnyel, Hoykóval a vezetőszerepekben. Az igazgatóság úgy szabta meg az árakat, hogy a publikum legszegényebb rétege is megnezhesse Molnár Ferencnek ezt a világhírű darabját. Páholyjegy ára 150 lej, zsöllye I-ső sorban 50 lej, a többi földszinti helyek árai 40 és 30 lej. Az erkélyek ára 20 lej, állóhely pedig 10 lej. Erre az előadásra tanácsos jól előre gondoskodni jegyekről.

Zenebona május 1-én. Az igazgatóság óvatossággal a szezon végére hagyta a legnagyobb operettszínház, az első dzsessz-operettet, a Zenebonát. Ez

PANAMA **Hölgyeim!** **PANAMA**
megjtt a panamám
a Párisi és bécsi újdonságok
TARKA PANAMA
nám 250 Lei darabja
Férfi és női kalapokat 48 óra alatt for málok és alakítok a legújabb formákra gyári árak!
CARMEN
KALAPÜZEM
PANAMA CLUJ CAL. VICTORIE 4. **PANAMA**

ASTRA
Román Biztosító Társaság
Vezérgazgatóság
Bucuresti, Calea Victoriei, 86., etage II.
Köt házassági, születési és életbiztosításokat, garantálja az egész biztosított tőke kifizetését levonás nélkül. — A halotti bizonyítvány benyújtásakor előlegezi a biztosított tőke negyedrészt, a pillanatnyi szükségletek fedezésére, a fennmaradó összeget pedig három hónapon belül kifizeti. Forduljon bizalommal képviselőinkhez.
Keresünk biztosítékkal rendelkező képviselőket minden városban
Magas jutalékot és díjat fizetünk

az egyetlen újdonság tud megbirkózni a nyári meleg és a természet szépségének varázsával és ez az egyetlen operett, amelynek kedvéért a közönség bemegy a nagy hőség dacára a színházba. A Huzdrá Jonny az első dzsessz-opera, a Zenebona pedig az első dzsessz-operett. A Fővárosi Operettszínház estéről-estére megtelik zsufolásig és vége-hossza nincs az ismétléseknek, tapsoknak. Nálunk május 1-én lesz a premiére, Kolbay Ildikó, Mende Klári, Kiss Manyi, Köszegi Margit, László, Ihász, Leóvey, Fét-helyi, Fülöp játsszák a vezetőszerepeket. A Zenebonának azonkívül meg egy nagy tánc attrakciója is lesz. A Zenebona a jövő hét minden estéjén színrekerül: Kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap.
Vasárnap Dybuk és Aranyhattyu. Holnap két előadás lesz a színházban: 5 órákor a Dybuk misztikus héber kabalista legenda, este háromnegyed 9-kor pedig az Aranyhattyu című operett kerül színre a főszerepekben Kolbay Ildikóval, Mende Kláival, Kiss Manyival, László Andorral, Ihász Aladárral.

Az Edison filmszínház műsora
Vasárnap, (ápr. 29.) 3, 5, 7 és 9 órákor. A férfi csapat. Clara Bowal.
Hétfőn, (ápr. 30.) 5, 7, 9 órákor. A férfi csapat, Clara Bowal.

Corso filmszínház műsora
Vasárnap d. e. fél 11-kor matiné, olesó helyárak.
Vasárnap 3, 5, 7, 9-kor Nataša hercegnő, hatalmas orosz dráma, pazar rendezés, orosz zene és kórus.
Hétfőn 5, 7, 9-kor premier. Odette. Főszerepekben Franciska Bertini. Sardon híres drámája filmen.
Kedd 3, 5, 7, 9-kor Odette. Főszereplő Franciska Bertini.
Szerda 5, 7, 9 órákor, Odette.

Gummi - bélyegzőt
és nyomtatványt csakis nálam szeresheti be olesón, szépen és gyorsan.
EUGEN KATZ
Cluj, Str. Regina Maria 37. — Könyvnyomda és bélyegzőgyár.

Felhívás!
Értesitem a t. vevőimet, hogy ort. kóser szálamgyáramat újonnan átalakítottam és így abban a helyzetben vagyok, hogy legkitünőbb minőségű szálamit, valamint az összes e szakmába vágó hentesneműket szállíthatok naponta frissen a legolesőbb árban. Miért is kérem szives pártfogásukat és vagyok kiváló tisztelettel
Ifj. Pál Márton
Cluj, Piața Mihai Viteazul 25.

különlegesen berendezett
képkeretező, aranyozó
műhely. Ovál, kerek és Blondel keretek minden méretben
Somlyai Mihály Cluj, Str. és kivitelben Iulia Maria 7.

Esőköpeny . Lei 900
és feljebb
Trench-Coat Lei 3500
Neumann M. Cluj
férfi- és fiuruha-áruháza Főter 14.

Most jelenik meg
Ugyancsak a
TOLNAI
Világtörténelem
20 kötetben több mint 6000 oldalon
Kötetenként kapható 150 lejért
albumalaku diszkótésben gyönyörű illusztrációkkal. Eddig megjelent 8 kötet, melyet portómentes küldéssel 1200 lejért szállítunk.

Tegyen egypróbát
rendelje meg az első kötetet.
Megrendelhető
az Uj Kelet könyvosztályában

Művész
pepzsaszőnyeg
szüvölt gobelin, karamani függöny, külföldi fonalak, szövöketékek leg-olesőbb beszerzési forrása.
SCHULHOF EMILNÉ
Oradea, Str. Ep. Ciorogaru (Uri-u.) 14.

APRÓHIRDETÉSEK
Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetéseket díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Május 1-re egy modern háromszobás és egy négyosztós lakás a bevároson kiadó. Értekezni Balázs Gyula úrnál, Deák F. utca 32. alatt, délelőtt 9-10-ig, és délután 3-4-ig.

Francia levelezést vállalkozó délelőtt órákban. — Ajánlatokat „Diplome” jellegre a kiadó továbbítja.

Két szoba, konyha, fürdőszobás modern lakást keresek azonnalra. Cim a kiadóban.

Bángok Panamák Manillák
Minden színben és kivitelben, dus választékban. Romániában a legolesőbbán árusít detailban és angróban
HECHT
kalapüzem
CLUJ
C Reg. Ferdinand 30. Strada Universitatii 3.

DEJ
Str. Nicolae Jorga 1.
Zongoraóra: ad végzett akadémista eselleg gyakorlatos is. Cim a kiadóban.

Két fiatalember vagy leány teljes ellátást kaphat. Értekezni a kiadóhivatalban.

Hunwald
Cluj, Str. Vlahuta (volt Bolyai-u.) 3. Telefon 1-47 szám

üvegsziszolda és tükörgyár. Tábla-üveg raktár és üvegszisz vállalat. Hibás tükörök újra fongszorozása

Különbejárati butorított szobát keresek azonnalra. Cimemet kiadóba kérek. 416

Egy angol mechanikája rövid feketezongora bérbeadó. — Cim a kiadóban.

Most jelent meg
SIPOS DOMOKOS:
Vágtat a halál
a korán elhunyt erdélyi író posthumus versei. A versek eic Szentimrei Jenő írt részletes életrajzot.
Ára 70 lei
KAPHATÓ AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN CLUJ

PINCE
cca 250m², világos, raktárnak, műhelynek kiadó. Malom-utca 28.

Lakást adok egy szoba takarításá ellenében. Kleinne, Király-u. 43. Értekezni d. e. 11-ig, d. u. 4-ig.

Veszek ócska téglat, ajtót és ablakot. Cim a kiadóba kérek.

Legújabb villany-teleféntelű kifizető „Sirena” gramofon művészlemez 98 leiert kaphatók. Legújabb slagerk. Triskálnál — Cluj

Román, német és héber órákat ad diplomás tanár. Cim a kiadóban

Egy 24x30-as fényképezőgép szaloastatívvval olesón eladó,
Nadler
Cluj, Calea Dorob. 16.

Fiatalember izletes kóser házikosztót és lakást kap különbejárati szobában. — Egyetem-u. 5. ajtó

Kefeáru
ecs etáru
olcsón
Müller
kefeüzeme. — Cluj, Str. Jorga 14
Kérjen ajánlatot

Eladó egy vívaló hangu mesterhegedű. Cim a kiadóban.

ISTEN, EMBER, ÖRDÖG

Írta: Jakob Gordin

Leizer

Herschele: Mi újság?

Leizer: (Hedten) Pesze bocssás meg szeretnék valamit mondani neked Psz!

Pesze: Ugyan, hagyja el már a maga titkait. Most igazán nincsen kedvem hozzájuk.

Leizer: Hallgasson ide, Pesze. először az életemben mondok titkot, ami fölött nem lehet nevetni. (Halkan.) Most hallottam az uccán, hogy szegény Moteie nem bírta ki az operációt. Bent vannak? (A szoba felé mutat.) Nekik nem szabad tudniok!

Pesze: En istenem, hogy fogja ezt Cipe elviseelni?! Szegény édesanya! Jaj nekem! (Mindketten el.)

Herschele: Mi van ott megint? Ó, jaj! De mit is törődöm vele, mi közöm hozzá! (Nyugtalanul sétál fel és alá. Kezeit lördeli.) Mit várhatok még a jövőtől? Belenézek a jövőmbé és feneketlen örvényt látok, félelmetes, borzalmas mélységeket. Az egész életem egyetlen félelem és nem tudom, nem tudom már visszacsinalni... (Hirtelen fejéhez kap.) Ó borzasztó gondolatom támadt. Nagy isten, te tudod, mit érzek, te jóságos vagy, a kegyelem forrása s meg fogsz nekem bocssítani! Félek az élettől, rettegek tőle! (Elföldi arcát és nem veszi észre, hogy Cheszkel belép.)

Cheszkel

Cheszkel: (Kisírt szemekkel, nagyon lesújtva. Megáll az ajtónál, néhány pillanatra csend.) Ne haragudjon háziur! (Herschele megijed) Nem kell megijednie, csak azért jöttem, hogy hazaliviam szerencsétlen feleségemet és szegényt, szegény menyemet.

Herschele: Hát már hazamehetnek? Megvolt az operáció?

Cheszkel: Igen, már mehetnek hazra. A gyár orvosa befejezte azt, amit a gyár megkezdett. Psz! Nem akarom, hogy bent tudják... (Halkan) Reb Herschele, a fiam meghalt az operációs kés alatt.

Herschele: O jaj nekem! Meghalt! (Kezeit összoteszti.) Áldassék az Örökkévaló, a világ igazságos, nagy bírāja!

Cheszkel: Ki mondja, hogy van igazságos bíraskodás? Ki mondja?! Maga mondja, ugy-e? Maga hisz az igazságos bíraskodásban? És nem gondolja, hogy egyszer majd magának is oda kell állania, ha majd jön a számadás nagy napja. Ó, reb Herschele, ön azt hiszem, maga nemcsak a világ nagy bírāja előtt nem fogja tudni megállani a helyét, hanem még előttem sem.

Herschele: Ugy érzem, reb Cheszkel, hogy előbb, vagy utóbb minden ember tartozik majd számadással. De nem értem, miért kelljen nekem előttem számat adnom?

Cheszkel: Igenis, nekem fog maga számat adni! Nekem, a maga munkásának! Valamikor testvérek voltunk, most az ön eselődje vagyok. Valamikor a barátja voltam, most szolgálja. Valamikor, amikor le akartad írni isten nevére, fűrdöt vettél és alámerültél a vízbe. Most alámerültél a mi vértünkbe, a mi ártatlan, szegény gyermekeink vértébe!

Herschele: Ugyan kérlek, Cheszkel, kiméj!

Cheszkel: Óreg apádat tiszteljed, becsüljed, de amikor meggazdagodtál, emek is vége volt. Kérdem tőled, kimélted őt? Megkimélted a feleségedet, azt a becsületes írávaló zsidó asszonyt, aki úgy becsült téged, mint egy angyalt? Kimélted szegény fiatal második feleségedet, aki miattad megboldult?

Herschele: Miattam?

Cheszkel: Igenis, miattad! Kimélted a te legjobb barátodat és a barátod gyermekeit? Ó jaj, látod, most amikor te itt ülsz a pénzeskasszával melletted, ott-

— Dráma 4 felvonásban. —

Fordította: Szabó Inre

hon az én szobámban egy halott fekszik, akit a te pénzed gyilkolt meg. Azt ígérted, hogy boldoggá teszed az egész város zsidóit a gyáraddal és mit tettel? Mindnyájunkat kiraboltál... Reb Herschele Dubrowner, te komédiát játszottál istennel... Szent isten munkát ígértél, taliszokat gyártottál zsidoknak! No lásd! (Kivesz egy véres taliszt a kabátja alól.) Ez egyike a te taliszaidnak! Az én gyermekem vérvél van átitatva és a szegény árvák könnyeivel! Fiam elvite ezt a taliszt a gyárból, amikor kezét leéverte a gép. Írd le az én számlámra! (Gyorsan a helyő szobába megy.)

Herschele: (Hosszasan mozdulatlanul áll. Azután kezbe veszi a véres taliszt és rámered) Verbe van mártva és árvának a könnyeibe... Ezt is a számlájára kell, hogy írjam... Ó jaj, nagy számla, nehéz számadás... Nagy fizettségem van, érzem, csödbe megyek. Csödbe!... De én most nem úgy fogok megbukni, mint a multkor. Abban a bakásban Muzsikkal társ voltam. De most egyedül vagyok. Akkor lehet volna miből fizetnem, de nem akartam fizetni. Most akarok fizetni, de nincs, amivel fizessek. (Kijítja a pénzeszkényt.) Itt a tele szekrény pénzzel, arannyal és ime egy apró kis adósság, amit már nem tudok megtéríteni. O, te nagyhatalom (mellére üt) mi csoda borzalmasan szegény ember is vagy te! (Újra a taliszt figyeli, aztán ráhelyezi a kasszára) Nincs szó, ami kifejezze azt, amit érzek... Talán könnytenék a kínjaimon, ha kisírnám magam csakhogy nincsenek már könnyeim. (Megpillantja a hegedűt) Ó jaj, játszani akarok, még egyszer játszani!... (Leveszi a hegedűt a szekrényről, bezárja az összes ajtókat.) Valamikor egészen más érzéseket csaltam ki a hurjaidból, most ez egyszer, csak egyszer beszélek megint a lelkemből... Freide azt mondja, az egekől származol. Vidd el, vidd a sóhajaimat is oda, föl az egekbe, ahonnan származol. (Mizmor lő Dovidot játsza nagy érzéssel, aztán csendben marad. Elföldi arcát.) Az imént még nem voltak könnyeim, de most úgy érzem, hogy mégis sírni fogok... (Főzőkő) Emlékszem egy régi templomi dalra. Milyen pontosan illik az én mostani hangulatomhoz! (Kivesz egy imakönyvet a könyvtárványról és a pénzeszkényhez támaszkodik. Hosszu sóhaj után olvás) Hogyan is tisztulhat meg a halandó? A tisztátalan, kinek minden napja üres, éjszakái, munkája hivatással tele! Élete álom, nehéz lidércálmom. Nem alszik éjszaka, nappal rines nyugtalna, eszelős fájdalom zaklatja, amíg lesüllyed a sír mélyére... Ó, hivatásos még az emberi panasz is! Fájdalomra és kínra született... (Ráesik a véres taliszra és zokog. Aztán elhatározottan fölemelkedik, veszi a taliszt és a pénzeszkény mögött becsomózza a nyakára és a szekrény mögötti ablakra. Riadtan körülnéz, aztán többször megrándul. Hosszu sóhaj. A szekrény elföldi őt. A szín még jobban elsötétül. Nehány pillanatra csend.)

Freide

Freide: (Eszelösen) A hegedű megint megszólalt, és megint az igazat mondotta. Hallgattam, hallgattam. Most megint csak elnémult. Miért nem beszélsz tovább? Eneki a Mizmor lő Dovid első néhány szavát. A háttérben hegedűszó kíséri. Herschele! A hegedű halgat és te is hallgatsz. Hoi vagy? (Észreveszi Herschelét és eszelösen felkiált) Jaj, jaj! (Leizer, Pesze, Dobe, Cipe, Cheszkel kijönnek a belső ajtó felől. Muzsik a külső ajtó felől. A szolga lámpát hoz.) Jaj, félek ránézni!

Mindnyájuk: (Hedten) Mi az, mi tör-

lönt? Herschelét Cheszkel észreveszi. Pesze: (Segíti levenni Herschele holttestét) Nem kell félni tőle, az én szívem még mindig érette vérzik...

Cheszkel: Mennyei nagy isten! (Ő is segíti levenni a holttestet.) Meghalt! Áldassék az örökkévaló, a világ igazságos nagy bírāja! (Cheszkel és Leizer leteszik a holttestet a földre és beföldik a talisszal.)

Leizer: Nagy isten! Nem a badchen hanem az öreg Leizer sir most, az öreg fogja széjjeltépni ruháját e halott fölött.) A nők kétségbeesetten sírnak)

Muzsik: (Külön áll a többiekől.) Annyi pénz van a szekrényben és még sem akart élni. Vagyis ugylátszik, a pénz sem mindenható! Ugy látszik, a pénz segítségével meg lehet rontani az embereket, de megsemmisíteni az embert pénzzel sem lehet! Látom, a játszmát elvesztettem.

Pesze: (leborul a holttesthez) Most hogy meghalt, engedjétek meg, hogy én sirassam meg. (Mindnyájuk sírnak) (A távolból sófár hangja és kórus.)

Függöny

Vége.

Columbia gramofon és lemezek
Révész Ernő, Targu-Mures.

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE SI FABRICA DE CONFECTIONI DE HARTIE

CARTEA ROMANEASCA
S. A. SUCURSALA CLUJ.
CALEA DOROBANTILOR 14-16.

TIPOGRAFIA:

Execută cu deosebită îngrijire tot felul de imprimate pentru Banca, Industrie și Comerț, precum: Hartie de Corespondență, Facturi, Plicuri, Cărți postale, Circulari, Prețuri curente, Registre, Cărți de adresă, Cărți de vizită etc. De asemenea execută tot felul de imprimate pentru Autoritățile publice, Broșuri, Publicațiuni de orice fel, Reviste, Ziare, etc.

LINIATURA MECANICA:

Execută cu acuratețe și exactitate tot felul de Liniațiuri pentru Registrare speciale de Contabilitate pentru Banca, Industrie și Comerț, etc.

LEGATORIA:

Legă tot felul de volume, Cărți, Broșuri, Placări, pentru Biblioteci și Particulari.

FABRICA DE CONFECTIONI DE HARTIE:

Produce: Registre p. Contabilitate, tot felul de caete pentru Școala, Blocuri p. desen, Carnete, Plicuri, Hartii liniate, etc.

Betegek olvassátok!

Most jelent meg a felvilágosító munka, amely ismerteti sok éves tapasztalat alapján okait és gyógyítását az ideg-bajoknak. Teljesen díjmentesen küldöm bárkinek ezt az egészségi-evangéliumot, ha azt alábbi cím alatt kéri:

Sok ezer köszönő irat igazolja a szenvedő emberiség érdekében történt lelkiismeretes, kutató-munka egyedülálló eredményét. Aki az

idegbetegek nagy táborához

tartozik, aki szórakozottságban, tériszonyban, ideges főfájásban, álmatlanságban, gyomor-zavarokban, túlerzékenységekben, fájdalmakban, általános vagy részleges testi gyöngeségekben, vagy szomatikus más hasonló jelenségekben szenved,

töltőteljesül hozassa meg vigasztalozó könyvecskémet!

Aki figyelmesen olvassa, meg fog győzödni az egészség és életöröm megszerzésének egyszerű útjáról. Ne várjon, hanem írjon még a mai napon!

ERNST PASTERNAK BERLIN S. O.
Michaelkirchplatz 13. Abt. 359.

STELZHAMER
zongora
kiváló hangú, teljesen jó állapotban
22 000 leiert sűrűsén eladó
Rosenberg
zongorakár, Cluj, Cal. Victoriei No 5.

Férfikalapot

fest,
tisztít,
vasal,
formál
Fehér Strada Memorandului 21.
(volt Unio-ucca)

Hirdessen az Új Keletben

Legujabb modellek

Elegáns
Megfelelő
Előnyös
Csinos

G y á r i l e r a k a t o k :
Nagyszeben Neumarkta M Nagyvárad
Brasso Arad Ploesti
Medgyes Temesvár Galac
Kolozsvár

Első Nagyszebeni Cipőgyár Rt.